

KO TE

KAHITI O NIU TIRENI.

HE MEA TA I RUNGA I TE MANA O TE KAWANATANGA.

PONEKE, TAITE, MAEHE 14, 1918.

Panuitanga Whenua Maori hei Whenua Karauna i raro i Tekiona 374 o te Ture Whenua Maori, 1909.

(L.S.) LIVERPOOL, Kawana-Tianara.
HE PANUITANGA.

NO TEMEA kua whakaritea, *inter alia*, e tekiona toru ran (ka huaina i raro nei ko "taua Ture"), me tekiona tekau ma wha o te Ture Whakatikatika Ture Whenua Maori, 1914, ki te marama kua ata oti te hoko o tetahi whenua Maori e te Karauna i raro i te mana o taua Ture, ka ahei te Kawana-Tianara ki te whakaputa i tetahi Panuitanga hei whakaatu kua riro taua whenua hei whenua Karauna.

A notemea kua ata oti te hoko ki te Karauna i raro i te mana o taua Ture o te whenua Maori e whakaaturia nei e te Kupu Apiti ki tenei.

Na reira, i runga i te whakahaerenga me te whakatutukitanga i nga mana kua whakawhiwhia ki a au e tekiona toru rau e whitu tekau ma wha o taua Ture, me tekiona tekau ma wha o te Ture Whakatikatika Ture Whenua Maori, 1914, ko ahau, ko Arthur William de Brito Savile, Earl o Liverpool, te Kawana-Tianara o te Tominiona o Niu Tiren, tenei ka panui ko te whenua e whakaaturia nei e te Kupu Apiti ki tenei kua riro hei whenua Karauna.

KUPU APITI.

RANGITOTO-TUHUA 61J Poraka, Tekiona 1: Tona nui e 79 nga eka e 3 nga ruuri e 30 nga paati; Takiwa Ruuri o Totoro.

He mea tuku i raro i te ringa o His Excellency te Right Honourable Arthur William de Brito Savile, Earl o Liverpool, Knight Grand Cross o te Most Distinguished Order o Saint Michael me Saint George, Mema o te Royal Victorian Order, Kawana-Tianara, Tino Rangatira o te Tominiona o te Kingi i Niu Tiren me nga Motu kei raro i tona mana; he mea whakaputa i raro i te Hiiri o taua Tominiona, i te Whare o te Kawana, i Poneke, i tenei te whitu o nga ra o Maehe, te tau o to tatou Ariki kotahi mano e iwa rau tekahi tekau ma waru.

W. H. HERRIES,
Minita mo nga Mea Maori.

E TE ATUA TOHUNGIA TE KINGI!

Kahiti—A.

Panuitanga Whenua Maori hei Whenua Karauna i raro i Tekiona 374 o te Ture Whenua Maori, 1909.

(L.S.) LIVERPOOL, Kawana-Tianara.
HE PANUITANGA.

NO TEMEA kua whakaritea, *inter alia*, e tekiona toru rau e whitu tekau ma wha o te Ture Whenua Maori, 1909 (ka huaina i raro nei ko "taua Ture"), me tekiona tekau ma wha o te Ture Whakatikatika Ture Whenua Maori, 1914, ki te marama kua ata oti te hoko o tetahi whenua Maori e te Karauna i raro i te mana o taua Ture, ka ahei te Kawana-Tianara ki te whakaputa i tetahi Panuitanga hei whakaatu kua riro taua whenua hei whenua Karauna.

A notemea kua ata oti te hoko ki te Karauna i raro i te mana o taua Ture o te whenua Maori e whakaaturia nei e te Kupu Apiti ki tenei.

Na reira, i runga i te whakahaerenga me te whakatutukitanga i nga mana kua whakawhiwhia ki a au e tekiona toru rau e whitu tekau ma wha o taua Ture, me tekiona tekau ma wha o te Ture Whakatikatika Ture Whenua Maori, 1914, ko ahau, ko Arthur William de Brito Savile, Earl o Liverpool, te Kawana-Tianara o te Tominiona o Niu Tiren, tenei ka panui ko te whenua e whakaaturia nei e te Kupu Apiti ki tenei kua riro hei whenua Karauna.

KUPU APITI.

RANGITOTO-TUHUA 61G Poraka, Tekiona 3: Tona nui e 772 nga eka 1 ruuri 1 paati; Takiwa Ruuri o Totoro.

He mea tuku i raro i te ringa o His Excellency te Right Honourable Arthur William de Brito Savile, Earl o Liverpool, Knight Grand Cross o te Most Distinguished Order o Saint Michael me Saint George, Mema o te Royal Victorian Order, Kawana-Tianara, Tino Rangatira o te Tominiona o te Kingi i Niu Tiren me nga Motu kei raro i tona mana; he mea whakaputa i raro i te Hiiri o taua Tominiona, i te Whare o te Kawana i Poneke, i tenei te waru o nga ra o Maehe, te tau o to tatou Ariki kotahi mano e iwa rau tekahi tekau ma waru.

W. H. HERRIES,
Minita mo nga Mea Maori.

E TE ATUA TOHUNGIA TE KINGI!

Panuitanga kua riro etahi Whenua Maori hei Whenua Karuuna i raro i Tekiona 368 o te Ture Whenua Maori, 1909, me Tekiona 4 o te Ture Whakutikatika Ture Whenua Maori, Whakariterite Kereeme Whenua Maori, 1917.

(L.S.) L I V E R P O O L, Kawana-Tianara.
HE PANUITANGA.

NO TEMEA kua whakaritea, *inter alia*, e tekiona wha o te Ture Whakutikatika Ture Whenua Maori, Whakariterite Kereeme Whenua Maori, 1917, ki te paahitia e nga tangata e noho huihui ana no ratou tetahi Whenua Maori tetahi kupu, ara motini, kia tukua taua whenua tetahi wahi ranei o taua whenua ki te Karauna i runga i te tikanga hoatu noa hei whakanohonoho ki nga hoia Maori kua whakamutua te malihoihoia, hei reira me pa atu nga tikanga o tekiona toru rau e ono tekau ma waru o te Ture Whenua Maori, 1909.

A notemea i paahitia tetahi motini o nga tangata e noho huihui ana no ratou te whenua Maori e ata whakaaturia nei e te Kupu Apiti ki tenei kia tukua taua whenua ki te Karauna i runga i te tikanga hoatu noa hei whakanohonoho ki nga hoia Maori kua whakamutua te malihoihoia.

A notemea kua ata whakatuturutia taua motini e te Poari Whenua Maori o te Takiwa o Aotea a kua whakaactia e te Poari Hoko Whenua Maori.

Na reira, i runga i te whakahaerenga me te whakatutu-kitanga o nga mana me nga kaha kua whakawhiwhia ki a au e tekiona wha o te Ture Whakutikatika Ture Whenua Maori, Whakariterite Kereeme Whenua Maori, 1917, me tekiona toru rau e ono tekau ma waru o te Ture Whenua Maori, 1909, ko ahau, ko Arthur William de Brito Savile, Earl o Liverpool, te Kawana-Tianara o te Tominiona o Niu Tiren, tenei ka panui ko nga whenua e whakaaturia nei e te Kupu Apiti ki tenei kua tau ki te Kingi hei whenua mo te Karauna.

KUPU APITI.

KATOA tera wahi whenua kei roto i te Takiwa Whenua o Werengitana, tona nui e 8,574 nga eka e 2 nga ruuri, nui atu ito iho ranei, ara ko tetahi wahi o Owhaoko D Nama 7 Poraka, kei roto i nga Poraka VII, VIII, XI, me XII, o te Takiwa Ruuri o Mangamaire, me nga Poraka V, IX, VI, me X, o te Takiwa Ruuri o Horotea. Ko ia enei ona rohe: timata i tetahi pecke kei te taha o Mangamaire Awa e tu ana, ara kei te koko whaka-te-rato-ma-tonga o Owhaoko B 1B Poraka; ki te raki ma taua poraka, ma Owhaoko B Rawhiti Poraka, me Owhaoko D 1 Poraka; ki te rawhiti-marakai ma Owhaoko D 3 Poraka; ki te tonga ma tetahi wahi o Owhaoko D Nama 7 Poraka ka tae ki Rangitikei Awa; ki te rato ma taua awa me Mangamaire Awa ka tae ki te timatanga. E ata whakaaturia nei e te mapi kua whakatokotoria ki te Tari mo nga Whenua me nga Ruuri, kei Poneke, he whero nga tapa o taua mapi.

He mea tuku i raro i te ringa o His Excellency te Right Honourable Arthur William de Brito Savile, Earl o Liverpool, Knight Grand Cross o te Most Distinguished Order o Saint Michael me Saint George, Member o te Royal Victorian Order, Kawana-Tianara, Tino Rangatira o te Tominiona o te Kingi i Niu Tiren me nga Motu kei raro i tona mana; he mea whakaputua i raro i te Hiiri o taua Tominiona, i te Whare o te Kawana, i Poneke, i tenei te rima o nga ra o Maehe, te tau o to tatou Ariki kotahi mano e iwa au kotahi tekau ma waru.

W. H. HERRIES,
Minita mo nga Mea Maori.

E TE ATUA TOHUNGIA TE KINGI!

Panuitanga kua riro tetahi Whenua Maori hei Whenua Karauna i raro i Tekiona 368 o te Ture Whenua Maori, 1909.

(L.S.) L I V E R P O O L, Kawana-Tianara.
HE PANUITANGA.

NO TEMEA kua whakaritea, *inter alia*, e tekiona toru rau e ono tekau ma waru o te Ture Whenua Maori, 1909 (ka huiana i raro nei ko "tauau Ture"), ka ahei te Karauna ki te hoko mai i tetahi whenua Maori i runga i tetahi motini a nga tangata no ratou te whenua e noho huihui ana i paahitia a i whakatuturutia hoki i runga i nga tikanga o Wahi XVIII o taua Ture, a ina whakaactia peratia taua motini e te Poari Hoko Whenua Maori ka tu taua motini hei kanataraka hoko i waenganui i te Karauna me nga tangata katoa no ratou taua whenua, a ka ahei te Kawana, i runga i

te Panuitanga, i nga wa katoa, i muri iho i te mahinga peratanga o tetahi kanataraka hoko, ki te whakatau ko te whenua i hokona peratia mai kua tau atu ki te Kingi, a hei reira ka tino tau atu ki a ia, a ka noho hei whenua Karauna.

A notemea i paahitia he motini e tetahi huanga o nga tangata no ratou te whenua a i ata whakatuturutia taua motini e te Poari Whenua Maori o te Tairawhiti, ara ko te whenua e whakaaturia nei i roto i te Kupu Apiti ki tenei me hoko atu ki te Karauna.

A notemea kua ata whirihiria a kua whakaactia taua motini e te Poari Hoko Whenua Maori.

Na reira, i runga i te whakahaerenga me te whakatutu-kitanga o nga mana me nga kaha kua whakawhiwhia ki a au e tekiona toru rau e ono tekau ma waru o taua Ture, ko ahau, ko Arthur William de Brito Savile, Earl of Liverpool, te Kawana-Tianara o te Tominiona o Niu Tiren, tenei ka panui ko te whenua e whakaaturia nei i roto i te Kupu Apiti ki tenei kua tau hei whenua Karauna a kua taka ki raro i te Ture Whenua, 1908.

KUPU APITI.

HEREHERETAU Nama 2A Nama 2: Tona nui e 675 nga eka 1 ruuru 13 nga paati; kei roto i nga Takiwa Ruuri o Clyde me Opoiti.

He mea tuku i raro i te ringa o His Excellency te Right Honourable Arthur William de Brito Savile, Earl o Liverpool, Knight Grand Cross o te Most Distinguished Order o Saint Michael me Saint George, Member o te Royal Victorian Order, Kawana-Tianara, Tino Rangatira o te Tominiona o te Kingi i Niu Tiren me nga Motu kei raro i tona mana; he mea whakaputua i raro i te Hiiri o taua Tominiona, i te Whare o te Kawana, i Poneke, i tenei te whitu o nga ra o Mache, te tau o to tatou Ariki kotahi mano e iwa au kotahi tekau ma waru.

W. H. HERRIES,
Minita mo nga Mea Maori.

E TE ATUA TOHUNGIA TE KINGI!

Whakaneke Ara i nga Tuku katoa mo tetahi Whenua Maori haunga ia te Tuku ki te Karauna.

LIVERPOOL, Kawana-Tianara.

OTA KAUNIHERA.

I te Whare o te Kawanatanga i Poneke, i tenei te tekau ma tahi o nga ra o Maehe, 1918.

Tu ana i reira:

KO TE RAITI HONORE W. F. MASSEY, P.C., HEI TUMUAKI MO TE KAUNIHERA.

IRUNGA i te kupu whakaae a te Poari Hoko Whenua Maori, e huaina nei i roto i tekiona toru rau e ono tekau ma toru o te Ture Whenua Maori, 1909, a i runga hoki i te whakahaerenga o te mana mo taua mahi kua whakawhiwhia ki a ia e taua tekiona, ko His Excellency te Kawana-Tianara o te Tominiona o Niu Tiren, i runga i te tohutohu me te whakaae a te Kaunihera Whiriwhiri o taua Tominiona, tenei ka whakaneke mo nga marama e ono i te wa e whai mana ai tetahi Ota Kaunihera i mahia i te rua o nga ra o Aperira, 1917, a i kahititia nei i te rima o nga ra o Aperira, 1917, arai i nga tuku katoa mo te whenua Maori e whakaaturia nei i roto i te Kupu Apiti ki tenei, haunga ia te tuku ki te Karauna, ka tuwhera tera.

KUPU APITI.

RANGITOTO-TUHUA 57B Nama 2 Poraka: Tona nui e 480 nga eka; Takiwa Ruuri o Totoro.

F. D. THOMSON,
Mo te Karaka o te Kaunihera Whiriwhiri.

Whakaneke Ara i nga Tuku katoa mo etahi Whenua Maori haunga ia te Tuku ki te Karauna.

LIVERPOOL, Kawana-Tianara.

OTA KAUNIHERA.

I te Whare o te Kawanatanga i Poneke, i tenei te tekau ma tahi o nga ra o Maehe, 1918.

Tu ana i reira:

KO TE RAITI HONORE W. F. MASSEY, P.C., HEI TUMUAKI MO TE KAUNIHERA.

IRUNGA i te kupu whakaae a te Poari Hoko Whenua Maori, e huaina nei i roto i tekiona toru rau e ono tekau ma toru o te Ture Whenua Maori, 1909, a i runga hoki i te whakahaerenga o te mana mo taua mahi kua

whakawhiwhia ki a ia e taua tekiona, ko His Excellency te Kawana-Tianara o te Tominiona o Niu Tiren, i runga i te tohutohu me te whakaae a te Kaunihera Whiriwhiri o taua Tominiona, tenei ka whakaneke mo nga marama e ono i te wa e whai mana ai tetahi Ota Kaunihera i mahia i te tekau ma iwa o nga ra o Maehe, 1917, i kahititia nei i te rua tekau ma tua o nga ra o Maehe, 1917, arai i nga tuku katoa mo nga whenua Maori e whakaaturia nei i roto i te Kupu Apiti ki tenei, haunga ia te tuku ki te Karauna, ka tuwhera tera.

KUPU APITI.

TAKIWA RUURI O HASTINGS.

			Nga Eka.
			E. R. P.
Waipatukuhu-Tapu..	..	..	15 2 0
Waipatukuhu-Tapu Nama 1A	..	..	2 3 32
Waipatukuhu-Tapu Nama 1B	..	..	7 3 18

F. D. THOMSON,
Mo te Karaka o te Kaunihera Whiriwhiri.

Whakaneke Arai i nga Tuku katoa mo tetahi Whenua Maori haunga ia te Tuku ki te Karauna.

LIVERPOOL, Kawana-Tianara.

OTA KAUNIHERA.

I te Whare o te Kawanatanga i Poneke, i tenei te tekau ma tahi o nga ra o Maehe, 1918.

Tu ana i reira :

KO TE RAITI HONORE W. F. MASSEY, P.C., HEI TUMUAKI
MO TE KAUNIHERA.

I RUNGA i te kupu whakaae a te Poari Hoko Whenua Maori, e huaina nei i roto i tekiona toru rau e ono tekau ma toru o te Ture Whenua Maori, 1909, a i runga hoki i te whakahaerenga o te mana mo taua mahi kua whakawhiwhia ki a ia e taua tekiona, ko His Excellency te Kawana-Tianara o te Tominiona o Niu Tiren, i runga i te tohutohu me te whakaae a te Kaunihera Whiriwhiri o taua Tominiona, tenei ka whakaneke, mo nga marama i te wa e whai mana ai tetahi Ota Kaunihera, i mahia i te rua o nga ra o Oketopa, 1916, a i kahititia nei i te rimu o nga ra o Oketopa, 1916, arai i nga tuku katoa mo te whenua Maori e whakaaturia nei i roto i te Kupu Apiti ki tenei, haunga ia te tuku ki te Karauna, ka tuwhera tera.

KUPU APITI.

TAKIWA RUURI O BELMONT.

			Nga Eka.
			E. R. P.
Kenepuru 2A B Nama 1	..	..	11 3 38
Kenepuru 2A B Nama 2	..	..	11 3 38
Kencpuru 3A	..	..	23 3 36
Kenepuru 4A	..	..	23 3 36
Kenepuru 5A 2B Nama 2	..	..	21 0 0
Takapuwahia H Nama 4	..	..	214 2 0

F. D. THOMSON,
Mo te Karaka o te Kaunihera Whiriwhiri.

Whakaneke Arai i nga Tuku katoa mo tetahi Whenua Maori haunga ia te Tuku ki te Karauna.

LIVERPOOL, Kawana-Tianara.

OTA KAUNIHERA.

I te Whare o te Kawanatanga i Poneke, i tenei te tekau ma tahi o nga ra o Maehe, 1918.

Tu ana i reira :

KO TE RAITI HONORE W. F. MASSEY, P.C., HEI TUMUAKI
MO TE KAUNIHERA.

I RUNGA i te kupu whakaae a te Poari Hoko Whenua Maori, e huaina nei i roto i tekiona toru rau e ono tekau ma toru o te Ture Whenua Maori, 1909, a i runga hoki i te whakahaerenga o te mana mo taua mahi kua whakawhiwhia ki a ia e taua tekiona, ko His Excellency te Kawana-Tianara o Niu Tiren, i runga i te tohutohu me te whakaae a te Kaunihera Whiriwhiri o taua Tominiona, tenei ka whakaneke, mo nga marama tekau ma waru i te wa e whai mana ai tetahi Ota Kaunihera i mahia i te rua o nga ra o Oketopa, 1916, a i kahititia nei i te rimu o nga ra o Oketopa, 1916, arai i nga tuku katoa mo te whenua Maori e whakaaturia nei i roto i te Kupu Apiti ki tenei, haunga ia te tuku ki te Karauna, ka tuwhera tera.

KUPU APITI.

RAWHITIROA B Nama 2 Poraka: Tona nui e 5 nga eka e 28 paati; Takiwa Ruuri o Waihou.

F. D. THOMSON,
Mo te Karaka o te Kaunihera Whiriwhiri.

Whakaneke Arai i nga Tuku katoa mo tetahi Whenua Maori haunga ia te Tuku ki te Karauna.

LIVERPOOL, Kawana-Tianara.

OTA KAUNIHERA.

I te Whare o te Kawanatanga i Poneke, i tenei te tekau ma tahi o nga ra o Maehe, 1918.

Tu ana i reira :

KO TE RAITI HONORE W. F. MASSEY, P.C., HEI TUMUAKI
MO TE KAUNIHERA.

I RUNGA i te kupu whakaae a te Poari Hoko Whenua Maori, e huaina nei i roto i tekiona toru rau e ono tekau ma toru o te Ture Whenua Maori, 1909, a i runga hoki i te whakahaerenga o te mana mo taua mahi kua whakawhiwhia ki a ia e taua tekiona, me tekiona kotahi rau kotahi tekau ma tahi o te Ture Whakatikatika Ture Whenua Maori, 1913 (kua whakatikatikaina nei i tekiona waru o te Ture Whakatikatika Ture Whenua Maori, Whakariterite Kereeme Whenua Maori, 1916), ko His Excellency te Kawana-Tianara o te Tominiona o Niu Tiren, i runga i te tohutohu me te whakaae a te Kaunihera Whiriwhiri o taua Tominiona, tenei ka whakaneke, mo nga marama i te wa e whai mana ai tetahi Ota Kaunihera i mahia i te rua o nga ra o Oketopa, 1916, a i kahititia nei i te rimu o nga ra o Oketopa, 1916, arai i nga tuku katoa mo te whenua Maori e whakaaturia nei i roto i te Kupu Apiti ki tenei, haunga ia te tuku ki te Karauna, ka tuwhera tera.

KUPU APITI.

HEREHERETAU Nama 2 Poraka: Tona nui e 8,750 nga eka; kei roto i nga Takiwa Ruuri o Opoiti me Nubaka.

F. D. THOMSON,
Mo te Karaka o te Kaunihera Whiriwhiri.

Whakaneke Arai i nga Tuku katoa mo tetahi Whenua Maori haunga ia te Tuku ki te Karauna.

LIVERPOOL, Kawana-Tianara.

OTA KAUNIHERA.

I te Whare o te Kawanatanga i Poneke, i tenei te tekau ma tahi o nga ra o Maehe, 1918.

Tu ana i reira :

KO TE RAITI HONORE W. F. MASSEY, P.C., HEI TUMUAKI
MO TE KAUNIHERA.

I RUNGA i te kupu whakaae a te Poari Hoko Whenua Maori, e huaina nei i roto i tekiona toru rau e ono tekau ma toru o te Ture Whenua Maori, 1909, a i runga hoki i te whakahaerenga o te mana mo taua mahi kua whakawhiwhia ki a ia e taua tekiona, me tekiona kotahi rau kotahi tekau ma tahi o te Ture Whakatikatika Ture Whenua Moari, 1913 (kua whakatikatikaina nei i tekiona waru o te Ture Whakatikatika Ture Whenua Maori, Whakariterite Kereeme Whenua Maori, 1916), ko His Excellency te Kawana-Tianara o te Tominiona o Niu Tiren, i runga i te tohutohu me te whakaae a te Kaunihera Whiriwhiri o taua Tominiona, tenei ka whakaneke, mo nga marama tekau ma waru i te wa e whai mana ai tetahi Ota Kaunihera i mahia i te tekau ma ono o nga ra o Oketopa, 1916, a i kahititia nei i te tekau ma iwa o nga ra o Oketopa, 1916, arai i nga tuku katoa mo te whenua Maori e whakaaturia nei i roto i te Kupu Apiti ki tenei, haunga ia te tuku ki te Karauna, ka tuwhera tera.

KUPU APITI.

WAIPAOA 5A Poraka: Tona nui e 2,624 nga eka; Takiwa Ruuri o Tuahu.

F. D. THOMSON,
Mo te Karaka o te Kaunihera Whiriwhiri.

Whakaneke Arai i nga Tuku katoa mo etahi Whenua Maori haunga ia te Tuku ki te Karauna.

LIVERPOOL, Kawana-Tianara.

OTA KAUNIHERA.

I te Whare o te Kawanatanga i Poneke, i tenei te tekau ma tahi o nga ra o Mache, 1918.

Tu ana i reira :

KO TE RAITI HONORE W. F. MASSEY, P.C., HEI TUMUAKI MO TE KAUNIHERA.

IRUNGA i te kupu whakaac a te Poari Hoko Whenua Maori, e huaina nei i roto i tekiona toru rau e ono takau ma toro o te Ture Whenua Maori, 1909, a i runga hoki i te whakahaerenga o te mana mo taua mahi kua whakawhiwhia ki a ia e tauatekiong; o His Excellency te Kawana-Tianara o te Tominiona o Niu Tiren, i runga i te tohutohu me te whakaae a te Kaunihera Whiriwhiri o taua Tominiona, tenei ka whakaneke, mo nga marama e ono, i te wa e whai mana ai tetahi Ota Kaunihera i mahia i te rua tekau ma ono o nga ra o Mache, 1917, a i kahititia i te rua tekau ma iwa o nga ra o Mache, 1917, arai i nga tuku katoa mo nga whenua Maori e whakaaturia nei i roto i te Kupu Apiti ki tenei, haunga ia te tuku ki te Karauna, ka tuwhera tera.

KUPU APITI.

TAKIWA RUURI O WHIRINAKI.

Poraka.				Nga Eka.
	E.	R.	P.	
Waimarino 5A 4	..	..	..	425 3 9
Waimarino 5B 2	..	..	..	1,583 0 36
Waimarino 5B 7	..	..	..	332 0 00

F. D. THOMSON,
Mo te Karaka o te Kaunihera Whiriwhiri.

Whakaneke Arai i nga Tuku katoa mo etahi Whenua Maori haunga ia te Tuku ki te Karauna.

LIVERPOOL, Kawana-Tianara.

OTA KAUNIHERA.

I te Whare o te Kawanatanga i Poneke, i tenei te tekau ma tahi o nga ra o Mache, 1918.

Tu ana i reira :

KO TE RAITI HONORE W. F. MASSEY, P.C., HEI TUMUAKI MO TE KAUNIHERA.

IRUNGA i te kupu whakaac a te Poari Hoko Whenua Maori, e huaina nei i roto i tekiona toru rau e ono tekau ma toro o te Ture Whenua Maori, 1909, a i runga hoki i te whakahaerenga o te mana mo taua mahi kua whakawhiwhia ki a ia e tauatekiong, ko His Excellency te Kawana-Tianara o te Tominiona o Niu Tiren, i runga i te tohutohu me te whakaae a te Kaunihera Whiriwhiri o taua Tominiona, tenei ka whakaneke, mo nga marama e ono, i te wa e whai mana ai tetahi Ota Kaunihera i mahia i te rua tekau ma ono o nga ra o Mache, 1917, a i kahititia i te rua tekau ma iwa o nga ra o Mache, 1917, arai i nga tuku katoa mo nga whenua Maori e whakaaturia nei i roto i te Kupu Apiti ki tenei, haunga ia te tuku ki te Karauna, ka tuwhera tera.

KUPU APITI.

TAKIWA RUURI O CAPE.

Poraka.				Nga Eka.
	E.	R.	P.	
Paora-Aniti 1A	..	..	..	31 0 31
Paora-Aniti 1B	..	..	..	34 0 35
Paora-Aniti 2	..	..	..	50 0 0
Paora-Aniti 3	..	..	..	22 2 34
Paora-Aniti 4	..	..	..	16 2 35
Paora-Aniti 5	..	..	..	127 3 26
Paora-Aniti 6	..	..	..	34 3 22
Paora-Aniti 7	..	..	..	35 0 18
Paora-Aniti 8	..	..	..	90 0 0
Paora-Aniti 9	..	..	..	150 0 0
Paora-Aniti 12	..	..	..	50 0 0
Paora-Aniti 13	..	..	..	15 1 16
Paora-Aniti 14	..	..	..	13 3 20
Paora-Aniti 15	..	..	..	97 0 20

F. D. THOMSON,
Mo te Karaka o te Kaunihera Whiriwhiri.

Whakaatu kua mutu tetahi Whenua te ekengia e Wahi XIV o te Ture Whenua Maori, 1909.

LIVERPOOL, Kawana-Tianara.

OTA KAUNIHERA.

I te Whare o te Kawanatanga i Poneke, i tenei te tekau ma tahi o nga ra o Mache, 1918.

Tu ana i reira :

KO TE RAITI HONORE W. F. MASSEY, P.C., HEI TUMUAKI MO TE KAUNIHERA.

NOTEMEA kua meinga hei ture e tekiona iwa tekau ma ono o te Ture Whakatikatika Ture Whenua Maori, 1913, ka ahei te Kawana-Tianara i ia wa i ia wa, i runga i te Ota Kaunihera, ki te ki ko tetahi whenua e ekengia ana e Wahi XIV e Wahi XV ranei o te Ture Whenua Maori, 1909 (ka huaina i raro nei ko "tauau Ture"), a kua tau atu hoki ki tetahi Poari Whenua Maori, me mutu te ekengia e aua Wahi o tauau Ture, a me whakahoki atu ano ki nga Maori no ratou tauau whenua.

A notemea ko te whenua e whakaaturia nei e te Kupu Apiti ki tenei, e ekengia ana i naiane e Wahi XIV o tauau Ture, a kua tau ki te Poari Whenua Maori o te Takiwa o Tokerau, a kua whakaae tauau Poari me mutu te ekengia o tauau whenua e tauau Wahi XIV o tauau Ture, engari me whakahoki atu tauau whenua ki nga Maori no ratou.

A notemea kua marama te Kawana-Tianara kaore tauau whenua e ekengia ana e tetahi riihi, raihana, kanataraka hoko, ahua tuku ke atu ranei, a kaore kau he moni e tiaatinga ana ki runga ki tauau whenua ki nga rewenui ranei o tauau whenua i raro i nga tikanga o tauau Ture o tetahi mana ke atu ranei.

Na reira, ko His Excellency te Kawana-Tianara o te Tominiona o Niu Tiren i runga i te whakahaerenga me te whakatutikitanga i nga kaha me nga mana kua whakawhiwhia ki a ia e tekiona iwa tekau ma ono o te Ture Whakatikatika Ture Whenua Maori, 1913, a i runga hoki i te tohutohu me te whakaae a te Kaunihera Whiriwhiri o tauau Tominiona, tenei ka panui ko te whenua e whakaaturia nei e te Kupu Apiti ki tenei kua mutu te ekengia e Wahi XIV o te Ture Whenua Maori, 1909, engari me whakahoki atu ki nga Maori no ratou tauau whenua.

KUPU APITI.

KATOA tetahi wahi whenua tona nui e 332 nga eka 1 ruuri 18 nga paati, nui atu iti iho ranei, e mohiotia ana ko Waiwhatawhata Nama 1a Nama 3 Poraka, Takiwa Ruuri o Hokianga, kei roto i te Takiwa Whenua o Akarana.

F. D. THOMSON,
Mo te Karaka o te Kaunihera Whiriwhiri.

Whakaatu kua mutu tetahi Whenua te Ekengia e Wahi XIV o te Ture Whenua Maori, 1909.

LIVERPOOL, Kawana-Tianara.

OTA KAUNIHERA.

I te Whare o te Kawanatanga i Poneke, i tenei te tekau ma tahi o nga ra o Mache, 1918.

Tu ana i reira :

KO TE RAITI HONORE W. F. MASSEY, P.C., HEI TUMUAKI MO TE KAUNIHERA.

NOTEMEA kua meinga hei ture e tekiona iwa tekau ma ono o te Ture Whakatikatika Ture Whenua Maori, 1913, ka ahei te Kawana-Tianara i ia wa i ia wa, i runga i te Ota Kaunihera, ki te ki ko tetahi whenua e ekengia ana e Wahi XIV, e Wahi XV ranei o te Ture Whenua Maori, 1909 (ka huaina i raro nei ko "tauau Ture"), a kua tau atu hoki ki tetahi Poari Whenua Maori, me mutu te ekengia e aua Wahi o tauau Ture, a me whakahoki atu ano ki nga Maori no ratou tauau whenua.

A notemea ko te whenua e whakaaturia nei e te Kupu Apiti ki tenei, e ekengia ana i naiane e Wahi XIV o tauau Ture, a kua tau ki te Poari Whenua Maori o te Takiwa o Tokerau, a kua whakaae tauau Poari me mutu te ekengia o tauau whenua e tauau Wahi XIV o tauau Ture engari me whakahoki atu tauau whenua ki nga Maori no ratou.

A notemea kua marama te Kawana-Tianara kaore tauau whenua e ekengia ana e tetahi riihi, raihana, kanataraka hoko, ahua tuku ke atu ranei, a kaore kau he moni e tiaatinga ana ki runga ki tauau whenua ki nga rewenui ranei o tauau whenua i raro i nga tikanga o tauau Ture o tetahi mana ke atu ranei:

Na reira, ko His Excellency te Kawana-Tianara o te Tominiona o Niu Tiren i runga i te whakahaerenga me te

whakatutukitanga i nga kaha me nga mana kua whakawhiwhia ki a ia e tekiona iwa tekau ma ono o te Ture Whakatikatika Ture Whenua Maori, 1913, a i runga hoki i te tohitohu me te whakaacae a te Kaunihera Whiriwhiri o taua Tominiona, tenei ka panui ko te whenua e whakaaturia nei e te Kupu Apiti ki tenei, kua mutu te ekengia e Wahi XIV o te Ture Whenua Maori, 1909, engari me whakahoki atu ki nga Maori no ratou taua whenua.

KUPU APITI.

KATOA tetahi wahi whenua, tonu nui e 32 nga eka, nui atu iti iho ranei, e mohiotia ana ko Te Tio A Nama i Poraka, Takiwa Ruuri o Waoku, kei roto i te Takiwa Whenua o Akarana.

F. D. THOMSON,
Mo te Karaka o te Kaunihera Whiriwhiri.

Whakaaturanga ka tangohia hei Rahui Purotu etahi Whenua kei roto i Poraka X, Takiwa Ruuri o Rotoma.

HE whakaaturanga tenei e meatia ana i raro i te Ture mo nga Mahi mo te Katoa, 1908, i te Ture Rahui Whenua Purotu, 1908, me te Ture Whakatikatika i te Ture Rahui Whenua Purotu, 1910, kia tangohia nga whenua e whakaaturia nei e te Kupu Apiti ki tenei hei rabui purotu.

A tenei ano hoki ka whakaaturia ko te mapi o nga whenua e meatia nei kia tangohia kua whakatakotoria ki te poutapeta i Rotoiti, kua waiho i reira hei tirohangma te katoa; a ko nga tangata katoa e pangia ana e te tangohanga o aua whenua, mehemea he take tika a ratou hei whakahe i te tangohanga o aua whenua, me tuku-a-tuhitahi mai aua whakahe i roto i nga ra e wha tekau timata atu i te ra tuatahi i panuitia tenei whakaatu, me tuku mai ki te Minita mo nga Mahi mo te Katoa, Poneke.

KUPU APITI.

NGA eka o nga whenua e tangohia ana: E 65 nga eka, ara ko tetahi wahi o Rotoma Nama i Poraka, he whero te kara

o nga tapa o te mapi; a e 21 nga eka e 2 ruuri, ara ko tetahi wahi o Taumanu Nama i Poraka, he papura te kara o nga tapa o te mapi; kei roto aua whenua e rua i Poraka X, Takiwa Ruuri o Rotoma (S.O. 19637).

Kei roto i te Takiwa Whenua o Akarana; e ata whakaaturia nei i runga i te mapi kua maakatia P.W.D. 43728, a kua pania ki nga kara kua huaina i runga ake nei, kua whakatokotoria ki te tari o te Minita mo nga Mahi mo te Katoa, Poneke, Takiwa Whenua o Werengitana.

Ina hoki toku ringa, he mea tubi ki Poneke, i tenei te rua tekau ma whitu o nga ra o Pepuere, kotahi mano e iwa rau kotahi tekau ma waru.

W. FRASER,
Minita mo nga Mahi mo te Katoa.

Whakaaturanga i te Tukunga iho o te Pooti mo te Takiwa Pooti Maori Whaka-te-Tonga.

KO ahau, ko Helyar Wedderburn Bishop, te Apiha Whakahaea Pooti mo te Takiwa Pooti Maori Whaka-te-Tonga, tenei ka whakaatu i te tukunga iho o te pooti i tu i te 21 o nga ra o Pepuere, 1918, mo tetahi mema mo te Paremete mo taua takiwa, ara:

Nga Tangata i Pootitia.	Nga Pooti.
John Hopere Wharewiti Uru ..	237
Henare Parata ..	223
Teone Matapura Erihana ..	158

Hui katoa nga pooti tika .. 618

Na reira, tenei ka panuitia e ahau ko

JOHN HOPERE WHAREWITI URU
te tangata kua tu hei mema.

I tuhia ki Christchurch i tenei te 6 o nga ra o Maebe, 1918.

H. W. BISHOP,
Apiha Whakahaea Pooti.

PANUITANGA KOOTI WHENUA MAORI.

KOOTI WHENUA MAORI KI KEREHAMATAONE, TE TEEMU, A TE 9 O NGA RA O APERIRA, 1918.

HE panuitanga tenei kia mohiotia ai ka tu te Kooti Whenua Maori ki te Whare Kooti o te Kai-whakawa Tuturu, Kerehamataone, Te Teemu, te 9 o nga ra o Aperira, 1918, ki te whakawa ki te uiui hoki i nga tikanga o nga tono e mau i te Kupu Apiti i raro iho nei, he mea tuku mai ki te Kai-rehita, ki te uiui hoki i nga tikanga o tetahi atu mea e whakatakotoria tikatia mai ki te aroaro o te Kooti.

I tuhia i tenei te 6 o nga ra o Maebe, 1918.

[Akarana, 1918-4.]

Tari Kooti Whenua Maori, Akarana.

E. P. AARA, Kai-rehita.

KUPU APITI.

TONO WHAKAWA TAKE PAANGA.

Nama.	Kai-tono.	Te Ingoa o te Whenua.	Nga Rohe.
1	Hohepa Mataitaua	Te Kowhai	Kei te mapi Nama 3787.
2	Taiwiwi te Taniwha	Te Onepu	Kei te mapi Nama 10364.
3	Metiria Papahuaki (Buchanan me Purnell) ..	Maramarahi 5	Kei te mapi Nama 10930.
4	Taiwiwi te Taniwha	Ngokingoki	Kei te mapi Nama 10092.
5	Moanarca Parata (H. A. Vollemaere)	Patate Nama 1	Kei te mapi Nama 9817.
6	Haore Tareranui	Patumahoe	Kei te mapi Nama 10806.
7	Tamaiwhiu Rawiri	Te Ruapaewai	Kei te mapi Nama 10565.
8	Hohepa Mataitaua	Tarancho	Kei te mapi Nama 1972.
9	Taiwiwi te Taniwha	Tikirahi	Kei te mapi Nama 10547.
10	Hohepa Mataitaua	Umuroa	Kei te mapi Nama 10092.
11	Moanarca Parata (H. A. Vollemaere)	Wariki	Kei te mapi Nama 9823.
12	Taiwiwi te Taniwha	Te Wairere	Kei te mapi Nama 4075.

TONO WHAKAWA WEHEWEHE.

Nama.	Kai-tono.	Te Ingoa o te Whenua.
13	H. R. Bush	Aroha, Poraka IX, Tekiona 29D 2.
14	Wharepapa Ngakuru	Aroha, Poraka IX, Tekiona 31.
15	Te Wani Epiha (Earl me Kent)	Awaiti IJ 2B 1B 2.
16	Ngawiki Potae (Earl me Kent)	Awaiti IJ 2B 2B.
17	Haora Tareranui (Porritt me Mueller)	Hakaimango.
18	Meha te Moananui (J. L. Hanna)	Hakariwhine.
19	Te Hira More	Hape Tonga 1.
20	W. H. Herries	Ilarataunga Rast 1B.
21	Papu te Putu	Hastings, Rota 23 (Waipatukahu).
22	Ani Kuku	Hikutaia 1A 3.
23	Hei Moka	Horete 2C.
24	Te Hira Karewa (Buchanan me Purnell)	Horete 2C 2.
25	Haora Tareranui me Paraku Rapana	Karaka.
26	Paraku Rapana	Kauanga Whenuakite 2.
27	Erana te Onerere me Erana Tanui (Parr me Blomfield)	Kauanga Whenuakite 4.
28	Te Wehenga te Kukume me Te Ao te Kukume	Kopuatahi 2.
29	Maui te Pere	Kopuraruwai 3A 1B.
30	Kamura Taumahana me Rameka Taupaki (Porritt me Mueller)	Koukourahi 4B.
31	Sophia Deeble	Kuaotunu 6B 2B.
32	Tame Hawira	Makumaku 5A 2D 4.
33	Kapua Hihi	Manaja 1B me 2B, Tekiona D 2C.
34	Ngatio Kereopa	Manaja 1B me 2B, Tekiona D 2C.
35	Merea Wikiriwhi	Mangamutu 3.
36	Merea Wikiriwhi	Mangamutu 4.
37	Tiri Tahimana	Mangawhero 3C 2B 1.
38	Te Awhimate Kipa	Maramarahi 2A.
39	R. A. Wight (Wyndyard, Skelton, me Wilson)	Maratuahu B.
40	Ani Perepetua Rawiri	Maratuahu B.
41	Haora Tareranui	Te Mata North A.
42	Te Awhimate Kipa	Te Mata B.
43	H. R. Bush	Moanakapiti-Huhuraumati D 2.
44	L. W. Cassrels (Porritt me Mueller)	Moanakapiti-Huhuraumati D 5.
45	M. Deeble	Moehau 1K 1.
46	Karu Harawira	Ngahutoitoi-Koronaec 1H.
47	Frank Pinchess (Buchanan me Purnell)	Ngarewha 1.
48	Pare Whakaororangi Hogg	Ngawhaka pou pou.
49	Meri Reweti	Ngawhaka pou pou.
50	Meri Reweti	Ngawhaka pou pou.
51	Taiwiwi te Taniwha (T. A. Moresby)	Oruarangi.
52	Hera Maraea Tauteka	Papaaroha 1C.
53	Hohepa Mataitaua (Earl me Kent)	Papaaroha 1D.
54	Hamiora Mangakahia (Earl me Kent)	Papaaroha 1D.
55	Pirika Waara	Papaaroha 4 (Kumete).
56	Hera Matire Matewai	Papaaroha 4.
57	Tame Puketapu	Papaaroha 5C 2.
58	Rihitoto Mataia (Parr me Blomfield)	Papaturoa 4.
59	Hera Hopihona	Parawaha.
60	Te Rata Hohepa	Peka-o-Hawaiki.
61	Hikori Rawiri	Piraurahi 1.
62	Paraku Rapana	Piraurahi 1.
63	Paraku Rapana	Pukehue 1.
64	Te Hira More	Pukemokemoke 2B.
65	Kahutauhoa Tahuora (Parr me Blomfield)	Raeotepapa Raki E 3.
66	Rina Haira	Te Rereapahau.
67	Pare Whakaororangi Hogg	Taparahi 2B.
68	Taiwiwi te Taniwha	Taumatawhine.
69	Rikihana Whakatau	Tawa-a-Takua 3C.
70	Tera te Teira	Tawhiripukeko 2B.
71	Mei Moka (E. Clendon)	Tihicouou.
72	Te Awhimate Kipa	Tihicouou.
73	Awhimate Kipa (Miller me Son)	Tiririki 3C.
74	Kupenga te Waero	Tiririki 6A.
75	Taiwiwi te Taniwha	Tiririki 7.
76	Makirangi Tame	Te Upokohaunui 1B.
77	Eruini Taipari	Waihou Rato 4A
78	Hone Ngatara	Waihou S.D., Poraka IV, Tekiona 4.
79	Tamaiwhiu Rawiri (Buchanan me Purnell)	Wajakanac 4B 2.
80	Pakipaki Piahana	Waiomu 2B 1C 1.
81	J. McL. Cochrane (T. A. Moresby)	Waipatukahu 1A.
82	Tihitopu te Moananui	Waitapu.
83	Henare Moanaroa Parata (Alison, Alison, me MacCormick)	Whakahoro.
84	Mare Teretiu	Whakapoi.
85	Henerietta Kuku	Whanake.
86	Taiwiwi te Taniwha	Whanake.
87	Hone Anihana (Buchanan me Purnell)	Whangamata 4B 2.
88	Tangi Pakaurangi	Whangamata 4B 4B.
89	Te Rautahi Ihaka me Hipirini Koraki	Whangamata 4D 4B.
90	Te Rehita Tutengaehe	Whingamata 6B 3.
91	Kawau Rutana (T. A. Moresby)	Wharekawa 1C 2.
92	Tutawhiao Ngakete	Wharekawa 1C 3.
93	Haimona Karaipu	Wharekawa 1G 3.
94	Haimona Karaipu	Wharenga A.
95	Rangirumaki Pereniki	

KO TE KAHITI O NIU TIRENI.

161

TONO I RARO I TEKIONA 121 O TE TURE WHENUA MAORI, 1909.

Nama.	Kai-tono.	Te Ingoa o te Whenua.
96	Haora Tareranui (Buchanan me Purnell) ..	.. Aputa 2A 1.
97	Hawira Taupo	.. Makumaku 5A 2.
98	H. M. Skeet	.. Kopparahi 3A 2D (Urupa).
99	H. G. Brownlee (Miller me Son)	.. Pakitatahi.
100	Kura Pukeroa	.. Parehuia 2C 2.
101	Ngarimu Peraha (T. A. Moresby)	.. Tiritiri 2A 1 me 2.

TONO KIA WHAKATAKOTORIA HE RORI.

Nama.	Kai-tono.	Te Ingoa o te Whenua.	Te Ingoa o nga Whenua kua whakatakoriora nga rori ki runga.
102	J. W. Hedley	Maukoro A 2	Maukoro A 1.

TONO KIA WHAKAPUTAINA E TE KOOTI HE OTA MO NGA MONI RUURI KAORE ANO I WHAKAEAINA A KIA WEHEA HE WAHI MOTUHAKE HEI UTU MO AUA MONI.

Nama.	Kai-tono.	Te Ingoa o te Whenua.	Te Ra i timata ai te Initareti.	Te Nui o te Moui hei Utunga.
103	Tumuaki Kai-ruuri, Akarana	Te Ahuroa 1F 1A ..	2 Noema, 1917 ..	£ s. d. 5 15 6
		Te Ahuroa 1F 1B ..	2 Noema, 1917 ..	3 19 0
104	Tumuaki Kai-ruuri, Akarana	Te Aroha, Poraka IX, Tekiona 29b 1	6 Hepetema, 1917 ..	4 14 4
		Te Aroha, Poraka IX, Tekiona 29b 2	6 Hepetema, 1917 ..	7 4 0
105	Tumuaki Kai-ruuri, Akarana	Hoehocawaka 2B ..	9 Noema, 1917 ..	1 1 0
		Te Mata A ..	27 Hurae, 1917 ..	17 5 6
		Te Mata B ..	27 Hurae, 1917 ..	12 18 6
106	Tumuaki Kai-ruuri, Akarana	Te Mata C ..	27 Hurae, 1917 ..	19 16 0
		Te Mata D ..	27 Hurae, 1917 ..	12 0 6
		Te Mata E ..	27 Hurae, 1917 ..	24 12 5
		Pakirarahi 2A 1 ..	5 Hepetema, 1917 ..	4 16 0
		Pakirarahi 2A 2 ..	5 Hepetema, 1917 ..	18 0 7
		Pakirarahi 2A 3 ..	5 Hepetema, 1917 ..	21 9 3
107	Tumuaki Kai-ruuri, Akarana	Pakirarahi 2A 4A ..	5 Hepetema, 1917 ..	39 7 9
		Pakirarahi 2A 4B 1 ..	5 Hepetema, 1917 ..	12 16 5
		Pakirarahi 2A 4B 2 ..	5 Hepetema, 1917 ..	27 5 7
		Pakirarahi 2A 4B 3 ..	5 Hepetema, 1917 ..	51 3 1
108	Tumuaki Kai-ruuri, Akarana	Piraaurahi 4A ..	17 Noema, 1917 ..	3 8 4
		Piraaurahi 4B ..	17 Noema, 1917 ..	6 7 7
109	Tumuaki Kai-ruuri, Akarana	Te Rei-o-Manga 1A ..	28 Noema, 1917 ..	4 14 6
		Te Rei-o-Manga 1B ..	28 Noema, 1917 ..	3 12 8
		Tarakewhati 2A 1 ..	2 Noema, 1917 ..	3 13 5
		Tarakewhati 2A 2A ..	2 Noema, 1917 ..	5 2 4
110	Tumuaki Kai-ruuri, Akarana	Tarakewhati 2B ..	2 Noema, 1917 ..	3 19 11
		Tarakewhati 2C 1 ..	2 Noema, 1917 ..	4 17 6
		Tarakewhati 2C 2 ..	2 Noema, 1917 ..	3 8 3
111	Tumuaki Kai-ruuri, Akarana	Tiritiri 9A ..	2 Oketopa, 1917 ..	7 1 4
		Tiritiri 9B ..	2 Oketopa, 1917 ..	1 6 8

TONO KIA KIMIHIA KIA WHAKATAUA HOKI NGA MONI E TIKA ANA KIA UTUA MO TE WHENUA KUA TANGOHIA I RARO I TE TURE MO NGA MAHI MO TE KATOA, 1908

Nama.	Kai-tono.	Te Ingoa o te Whenua.	Nga Eka kua tangohia.	Te Take i tangohia ai.
112	Education Board (Reed, Bailey, me Towle)	Hastings S.D., Poraka XIV	E. R. P. 1 0 13 2	Hei whare kura.

TONO WHAKAWA TUARUA.

Nama.	Kai-tono.	Te Ingoa o te Whenua.	Whakataunga e tonoa nei kia whakawakia tuaruatia.
113	Reke te Kaha	Aroha, Poraka V, Tekiona 12	He whakataunga i puta i te 12 o nga ra o Noema, 1916, i whakaturia ai nga kai-riwhi mo Tinia te Marau, kua mate.

TONO KIA WHAKAPUTAINA E TE KOOTI HE PUKAPUKA WHAKAMANA KAI-WHAKAHAERE MO NGA TAONGA.

Nama.	Kai-tono.	Te Ingoa o te Tupapaku.
114	Wikitoria te Ngahue	Arani Paetai.

TONO KIA WHAKATURIA HE KAI-TIAKI.

Nama.	Kai-tono.	Te Ingoa o te Whenua	Nga Ingoa o nga Tangata e mana kore ana.
115	Puti Pepene	Arikirau 7 Nama 1 ..	Te Wakaiti te Paura.
116	Wharepapa Ngakuru	Aroha, Poraka V, Tekiona 18 ..	Tame Tame Kay Hou.
117	Wharepapa Ngakuru	Aroha, Poraka V, Tekiona 18 ..	Ngauira Kau Hou.
118	Wharepapa Ngakuru	Aroha, Poraka IX, Tekiona 28, Rota 2A 1	Tame Tame Kau Hou.
119	Wharepapa Ngakuru	Aroha, Poraka IX, Tekiona 28, Rota 2A 1	Ngauira Kau Hou.
120	Wharepapa Ngakuru	Aroha, Poraka IX, Tekiona 28, Rota 2A 2	Tametame Kau Hou.
121	Wharepapa Ngakuru	Aroha, Poraka IX, Tekiona 28, Rota 2A 2	Ngauira Kau Hou.
122	Wharepapa Ngakuru	Aroha, Poraka IX, Tekiona 28, Rota 2B	Tametame Kau Hou.
123	Wharepapa Ngakuru	Aroha, Poraka IX, Tekiona 28, Rota 2B	Ngauira Kau Hou.
124	Wharepapa Ngakuru	Aroha, Poraka IX, Tekiona 28, Rota 2C	Tametame Kau Hou.
125	Wharepapa Ngakuru	Aroha, Poraka IX, Tekiona 28, Rota 2C	Ngauira Kau Hou.
126	Wharepapa Ngakuru	Aroha, Poraka IX, Tekiona 28, Rota 2C	Rahiri Kau Hou, Tametame Kau Hou, me Ngauira Kau Hou.
127	Wharepapa Ngakuru	Aroha, Poraka XII, Tekiona 46	Tametame Kau Hou me Ngauira Kau Hou.
128	Hohepa Tamati	Horahia-Opou 5B 2 ..	Hera Reweti.
129	Hohepa Tamati	Mochau 1 Rawhiti 2A ..	Hera Reweti.
130	Hohepa Tamati	Paiarahi	Hera Reweti.
131	Hohepa Tamati	Tikorauroha	Hera Reweti.

TONO WHAKATU KAI-RIWHI KI NGA PAANGA WHENUA.

Nama.	Kai-tono.	Te Ingoa o te Whenua.	Te Tangata kua mate.
132	Wharara Meneta	Tukutetaiheke B 2 ..	Te Ahipaura Meneta.
133	Hohepa Tamati	Horahia-Opou 4B 2 ..	Atareta te Hihi.
134	Hohepa Tamati	Kaikahu 1B 2B ..	Atareta te Hihi.
135	Hohepa Tamati	Kopuarahi 3A 2E ..	Atareta te Hihi.
136	Hohepa Tamati	Makumaku 5C 2B ..	Atareta te Hihi.
137	Hohepa Tamati	Pouarua-Pipiroa 3B 1 ..	Atareta te Hihi.
138	Turoa Royal	Onetai 2C ..	Te Aurere Aramoana.
139	Buchanan me Purnell	Hapurukahu ..	Emeri Herewini.
140	N. Handley	Hikutai 1B me 1B 1A ..	Emere Nikorahi, ara Ngahuia.
141	N. Handley	Hikutai 1C 6B ..	Emere Nikorahi, ara Ngahuia.
142	Tangi Pakurangi (Buchanan me Purnell)	Hikutai 1G 6B ..	Emere Ngahuia.
143	Te Rata Hohepa	Kauanga-Whenuakite 4 ..	Erana Taoui, ara Matekino Tanui, ara Matekino Nikitini.
144	Te Rata Hohepa	Kauanga-Whenuakite 7 ..	Erana Tanui, ara Matekino Tanui, ara Matekino Rikitini.
145	Te Rata Hohepa	Kuaotunu 6C 2A ..	Erana Tanui, ara Matekino Tanui, ara Matekino Nikitini.
146	Te Rata Hohepa	Te Roto 2 ..	Erana Tanui, ara Matekino Tanui, ara Matekino Nikitini.
147	Te Rata Hohepa	Tiritiri 9A ..	Erana Tanui, ara Matekino Tanui, ara Matekino Nikitini.
148	Te Rata Hohepa	Wharetangata 4 ..	Erana Tanui, ara Matekino Tanui, ara Matekino Nikitini.
149	Wikitoria te Ngahue (E. Clondon)	Ahuroa 1E 7 ..	Eruera Mare.
150	Tiramahoe Tahi	Te Rata 3A ..	Hane te Maara.
151	Te Ngaro Kihauraki	Mataura ..	Hariata Moanaroa.
152	Parepumai te Whetuiti	Te Huehue B ..	Hariata Puao.
153	Parepumai te Whetuiti	Te Muri-o-Puhirua B ..	Hariata Puao.
154	Parepumai te Whetuiti	Te Paiwai B ..	Hariata Puao.
155	Parepumai te Whetuiti	Rangatahi ..	Hariata Puao.
156	Tahuri te Harare (Earl me Kent)	Rangatahi ..	Hariata Puao.
157	Tahuri te Harare (Earl me Kent)	Te Huehue B ..	Hariata Puao.
158	Tahuri te Harare (Earl me Kent)	Muriopuhirua B ..	Hariata Puao.
159	Tahuri te Harare (Earl me Kent)	Te Paiwai B ..	Hariata Puao.
160	Riki Tuhaiti (E. Clondon)	Hastings S.D., Poraka XI, Tekiona 13 ..	Hata Paka.
161	Annie Waaka	Maurihoro B ..	Heemi Waaka
162	Whakarongotai Tame	Waihi Raki, Poraka II, Tekiona 1B ..	Hemi Wa.
163	Epiha Ngawiki	Moebau 1C 9 ..	Henerieta te Moananui.
164	Mei Moka	Pokurukino 1 ..	Hera Tuhirae.
165	Mei Moka	Whakahoro ..	Hera Tuhirae.
166	Henerieta Kuku	Waihou S.D., Poraka IV, Tekiona 4 ..	Herewini te Rangai.

TONO WHAKATU KAI-RHIWHI KI NGA PAANGA WHENUA.

Nama.	Kai-tono.	Te Ingoa o te Whenua.	Te Tangata kua mate.
167	Wewi te Teira	Tukutetahiheke B 2 ..	Hewai te Moananui.
168	Henerieta Kuku	Ohinemuri 18 (Aroha, Poraka VIII, Tekiona 1)	Hikori Amomai.
169	Te Ngaro Kihauraki	Mataora ..	Hiria Kaipuke.
170	Awhinato Kipa	Ngaramaki 3B ..	Hoani Kipa.
171	Mei Moka	Pokurukino 3 ..	Hoani Nahe.
172	Arani Paactai	Hikutaja 1A 2 ..	Hoani Pahau.
173	Buchanan me Purnell	Hikutaja 1A 2 ..	Hoani Pahau.
174	Te Ngare to Ake Ake	Okauia 4D ..	Hoani Manuiti.
175	Arani Paetai (T. A. Moresby)	Okauia 4D ..	Hoani Pahau, ara Hoani Manuiti.
176	Henarecta Kuku	Okauia 4D ..	Hoani Pahau, ara Hoani Manuiti.
177	To Arani Paactai (Buchanan me Purnell)	Waihou S.D., Poraka IV, Tekiona 4	Hoani Pahau.
178	Mei Moka	Taparahi Nama 3A ..	Hoani Nahe.
179	Hiria to Kauru	Mataora ..	Hoani Takauru.
180	Neha Honana	Taonehipi o Hastings, Rota 16	Honana Potiki.
181	Te Rata Hikairo	Waihou S.D., Poraka IV, Tekiona 4	Hone te Huirakura.
182	Turiwhati Poihipi	Mangamutu 3 ..	Horitau Poihipi.
183	Turiwhati Poihipi	Ngahutoitoi J ..	Horitau Poihipi.
184	Turiwhati Poihipi	Ngahutoitoi te Koronae 1J ..	Horitau Poihipi.
185	Turiwhati Poihipi	Pukemokemoke 1C ..	Horitau Poihipi.
186	Turiwhati Poihipi	Rotokohu 5B 2 ..	Horitau Poihipi.
187	Turiwhati Poihipi	Wairahaki 1B 2 ..	Horitau Poihipi.
188	Hiria Toe	Ahima ..	Ihaperia Toe.
189	Hiria Toe	Te Puke ..	Ihaperia Toe.
190	Mohepa Mataitaua	Aroha, Poraka V, Tekiona 6 ..	Kapihana te Tuhi.
191	Motio Maaka	Maurihoro B ..	Karanama te Waitangi.
192	Ngarere Nawaia	Mataora ..	Kataraina Mateata.
193	Te Ngaro Kihauraki	Mataora ..	Kataraina Mateata.
194	Ngarere Nawaia	Mataora ..	Kataraina Nawaia.
195	Kio Wirihana	Matamata Raki 1 ..	Kimiwai te Wera.
196	Rihitoto Renata	Moechau 1 Rawhiti 2B ..	Kura Renata.
197	Rihitoto Renata	Parchuia ..	Kura Renata.
198	Rihitoto Renata	Purunui ..	Kura Renata.
199	Rihitoto Renata	Tikorauroha ..	Kura Renata.
200	Moanaroa Parata	Aroha, Poraka V, Tekiona 12 ..	Maata Parata.
201	Matu Matenga	Rawhitiroa C ..	Matenga Haira.
202	Tihitopu te Moananui	Waipatukahu-Tapu ..	Meha te Moananui.
203	Turoa Royal	Onetai 2C ..	Mere Heeni Paetai.
204	Pita Makiri	Mataitangaroa ..	Mere Tiki te Putu.
205	Toke Watene	Waikuwharu 2 ..	Mihiterangi.
206	Toke Watene	Waikuwharu 2 ..	Mihiterangi Taramea.
207	Wharara Kere	Mochau 3D 2 ..	Mikaera te Moananui.
208	Wikitoria te Ngahue	Waihou S.D., Poraka IV, Tekiona 4	Miriamma Konchu.
209	Wikitoria te Ngahue	Onetai 2C ..	Miriamma Konehu.
210	Rikihana	Rautawhiri ..	Mita Whakatau.
211	N. Handley	Ilapurukahu A ..	Ngahuia Ngakaho.
212	Buchanan me Purnell	Ilapurukahu A ..	Ngahuia Ngakaho.
213	A. H. Ally (Buchanan me Purnell)	Waihou S.D., Poraka IV, Tekiona 4	Ngahuia Ngakaho.
214	Tangi Pakaurangi	Whangamata 4B 2 ..	Ngahuia Ngakaho.
215	Rangina Kaihe	Kopuruarwai B ..	Ngakarewai te Arani.
216	Hinewhare te Hiui	Uriwha Rahui B ..	Ninia Peeke.
217	Rihi Kahurerehai	Kopuarahi 3D 2 ..	Noko Pakara.
218	Wikitoria te Ngahue	Te Onepu Nama 1 ..	Pahau Ngatawa.
219	Mereana te Putu me Materoa te Putu (Buchanan me Purnell)	Papaaroa 1D ..	Papaka te Ngatete.
220	Wikitoria te Ngahue (E. Clendon)	Ahuroa 1E 7 ..	Paraone Mare.
221	Pakipaki Piahana	Waikanae 4B 2 ..	Pipi Piahana.
222	Tira Mahoetahi	Te Rata 3A ..	Pita te Maara.
223	Turoa Royal	Onetai 2C ..	Piwa te Aramoana.
224	Turiwhati Poihipi	Wairahaki 1B 2 ..	Pohipi Hohua.
225	Papu te Putu	Iwituaroa A ..	Te Putu Ngatete.
226	Materoa te Putu me Mereana te Putu (Buchanan me Purnell)	Papaaroa 1D ..	Te Putu Ngatete.
227	Mei Moka	Taparahi 3A ..	Raiha Wana Remana.
228	Henerieta Kuku	Waihou S.D., Poraka IV, Tekiona 4	Te Raki Raki.
229	Turiwhati Poihipi	Ngahutoitoi J ..	Ramari Maraea, ara Ramari Raharuhu.
230	Turiwhati Poihipi	Ngahutoitoi te Koronae 1J ..	Ramari Maraea, ara Ramari Raharuhu.
231	Turiwhati Poihipi	Pukemokemoke 1C ..	Ramari Maraca, ara Ramari Raharuhu.
232	Turiwhati Poihipi	Wairahaki 1B 2 ..	Ramari Maraca, ara Ramari Raharuhu.
233	Turiwhati Poihipi	Mangamutu 3 ..	Ramari Maraca, ara Ramari Raharuhu.
234	Turiwhati Poihipi	Rotokohu 5B 2 ..	Ramari Maraea, ara Ramari
235	Turoa Royal	Onetai 2C ..	Rangihooro Paactai.
236	Paraku Rapana	Hakaimango ..	Rangitehau.
237	Tangiwi te Kiri	Patutuna Raki ..	Ratauwi Eruera.
238	Taiwiwi te Taniwha	Pokurukino 1 ..	Reihana P to.
239	Buchanan me Purnell	Hikutaja 1A 2 ..	Rihi Pokai.
240	Puti Pepene	Arikirau Nama 7 Nama 1 ..	Riria Wahapo te Ngahuru.
241	Riki Tuwhaiti	Taonchiipi Hastings Rota 3 ..	Ririana Whituki.
242	Neha Honana	Waipatukahu Taonehipi, Hastings, Rota 17	Te Tahana Potiki.

KO TE KAHITI O NIU TIRENI.

TONO WHAKATU KAI RIIWHI KI NGA PAANGA WHENUA.

Nama.	Kai-tono.	Te Ingoa o te Whenua.	Te Tangata kua mate.
243	Buchanan me Purnell	Hikutaja 1A 2 ..	Tamati Paetai.
244	Keritoke te Ahu	Karako-Taupo A 2 ..	Taneti Paratene.
245	Awhimate Kipa	Parehui 2B 2 ..	Tautari Pukeroa.
246	Awhimate Kipa	Opapango 2 ..	Tautoru Tawa.
247	Wiremu Hi. Waata (Earl me Kent)	Waitakaruru 2A 3 ..	Tea Waata.
248	Tera te Tera	Papaturoa Nama 2 ..	Te Teira te Puru.
249	Hera Hopihoua	Papaturoa Nama 2 ..	Te Teira te Puru.
250	Hera te Teira	Taonchihi Hastings, Rota 6 ..	Teretiu Kingi.
251	Maki Hohepa Patena (E. Clendon)	Pahitahatika B ..	Tohi Watana.
252	Wikaraka te Waero	Kopuraruwai 4B ..	Tukarangi te Wacro.
253	Tuwhakakorongoa te Rauroha (J. St. Clair)	Rangitomarumaru ..	Tukua te Rauroaha.
254	Awhimate Kipa	Ngaromak 3B ..	Tupotiki.
255	Tawa Taipari	Pouaru-Pipiroa 1B 2 ..	Waata Taipari, ara Waata Hine Taipari.
256	Tawa Taipari	Pouaru-Pipiroa 1C ..	Waata Taipari, ara Waata Hine Taipari.
257	W. K. Wihapi	Hikutaia Nama 3 ..	Wiremu Hapimana.
258	Wiremu Pita Taurua (Miller me Son)	Papaaroa 5A 2 ..	Wiremu Pita Taurua, ara Wiremu Taurua.
259	Wiremu Pita Taurua (F. P. Burgess)	Papaaroa 5A 2A ..	Wiremu Pita Taurua, ara Wiremu Taurua.

KOOTI WHENUA MAORI KI KOHUKOHU A TE 17 O NGA RA O APERIRA, 1918,

Tari Kooti Whenua Maori, Takiwa o Tokerau, Akarana.

HE panuitanga tenei kia mohiotia ai ka tu te Kooti Whenua Maori ki Kohukohu a te 17 o nga ra o Aperira, 1918, i te whakawa ki te uiui hoki i ngā tiakanga o nga tono e mau i te Kupu Apiti i raro iho nei, ki te uiui hoki i ngā tikanga o etahi atu mea e whakataketoria tikatia mai ki te aroaro o te Kooti.

He panuitanga hoki tenei kia mohiotia ai ka hiki atu te Kooti Whenua Maori o Tokerau i Kohukohu ki Rawene a te 22 o nga ra o Aperira, a ka hiki atu hoki hi Opononi a ka fu ki reira a te 29 o nga ra o Aperira, 1918.

I tūhia i tenei te 11 o nga ra o Maehe, 1918.
[Tokerau, 1918-6.]

L. A TOITENEPEKE, Kai-rehita.

KUPU APITI.

TONO WHAKAWA TAKE PAANGA.

Nama.	Kai-tono.	Te Ingoa o te Whenua.	Nga Rohe.
1	Toki Pangari	Te Poro	Kaore he mapi.

TONO WHAKAWA WEHEWEHIE.

Nama.	Kai-tono.	Te Ingoa o te Whenua.
2	L. A. Toitenepeka	Te Karae Nama 1.
3	Ngaronoa te Wau	Te Karaka G.
4	Hohepa Tahere	Mangamuka Rawhitii 3B.
5	Matehaere Hari	Mangamuka Rato 3C.
6	Arama Hoao	Mangawhero G.
7	Maxwell Beazley (Reed, Miller, me McCown)	Motukaraka Rato A 1B.
8	Wiremu Rikihana	Opanake 2K 1.
9	Rapata Katete	Opanake 2K 1.
10	Kanara Koroweo	Paihia 1D 1.
11	Wiremu Wano Tahana	Paihia 1D 1.
12	Mei Kercama	Paihia 1D 2.
13	Tia Waipouri	Paihia 1D 7.
14	Riperata Ngarangi	Paihia 1D 11.
15	Heumate Wharemate	Paihia 1D, Tekiona 12.
16	Rora Atama	Paihia 1F 2.
17	Tatana Hamiora Manukura	Paihia 1G 2B.
18	Hamahona Topia	Paihia 1K 3.
19	Pana Mihaka	Pakanae 4.
20	Ihapera te Pukahu	Pikiparia 2B.
21	Rameka Eruera (Reed, Miller, me McCown)	Pukeuia 2C 2.
22	Tamati Hare	Tautehere 2B.
23	Peti Pihere (W. McCown)	Te Tio D.
24	Arama Honao	Touwai C 1B.
25	Paraki Mete	Te Tukituki.
26	Wi Tahua te Waru	Utakura 1B 2C, Tekiona 2B.
27	Wi Peri Wharewaka	Utakura 1B 2R, Tekiona 1.
28	Hia Noka Tokowha	Utakura 2D 9.
29	Te Rina Kiwikiwi	Waihou A 2B 2.
30	Rawiri te Wau Kingi	Waihou Lower A 17A.
31	Iehu Moetara	Waima Raki A 6A.
32	Ramari M. Patutai (Kirkpatrick me Brook)	Waima Raki A 13.
33	Henry Faithful (W. McCown)	Waima Raki A 19.
34	Tete Mokaraka	Waima Tonga B.
35	Rekene Pehi	Waima Tonga C.
36	Tete Mokaraka	Waima Tonga E 19A.
37	H. Tuoro	Waimamaku B 2E 1.

KO TE KAHITI O NIU TIRENI.

165

TONO WHAKAWA WEHEWEHE.

Nama.	Kai-tono.	Te Ingoa o te Whenua.
38	Hopoia Paraone (Nicholson, Gribbin, me Ross)	Waipoua 2B, Tekiona 2B 3.
39	Raniera te Taoho (Earl me Kent)	Waipoua 2B 3A.
40	M. A. Bryers	Waipoua 2B 3C.
41	Rapata Paiha	Waireia C me D.
42	Harry Blundell	Wairere 2F, Tekiona 2.
43	Paiwiko Anania	Wairoa C.
44	A. Ngawaka	Whakakoro A.
45	Akinihī Karaihe	Whakakoro B.
46	Alexander Geddes	Whakakoro B 2B.
47	Gladys May Lisle	Whakakoro B 2B.
48	Gladys May Lisle	Whakakoro B 2C.
49	Frank Lisle	Whakakoro F 4.
50	Patu Hohaiā	Whakanekeneke C.
51	Nika Peita (Kirkpatrick me Brook)	Whakarapa 12.
52	Hiria Pomare	Whakarapa 16.
53	Heremaiā te Wake	Whakarapa 20.
54	Hone Teihī (W. McCown)	Whakarapa 52B.
55	Te Kawau Hoa	Whakarapa 59.
56	Paki Ihaka	Whakarongorua 2B.

TONO I RARO I TEKIONA 121 O TE TURE WHENUA MAORI, 1909.

Nama.	Kai-tono.	Te Ingoa o te Whenua.
57	Alfred Faithfull (Park me Blomfield)	Herepoha A.
58	Hiria Pomare	Waihou A 2, A 2A me B.
59	Thomas Hehir (W. McCown)	Waihou Lower A2.
60	Hori Tuoro..	Wairau Raki 3E.

TONO KIA WHAKAPUTAINA E TE KOOTI HE OTA MO NGA MONI RUURI KAORE ANO I WHAKAEAINA A KIA WEHEA HE WAHI MOTUHAKE HEI UTU MO AUA MONI.

Nama.	Kai-tono.	Te Ingoa o te Whenua.	To Ra i timata ai te Initaretī.	To Nui o te Moni hei Utunga.
61	Te Tumuaki Kai-ruuri, Akarana	{ Karaka C 1 .. .. 11 Tihema, 1917 .. £ 5 9 1 Karaka C 2 .. .. 11 Tihema, 1917 .. 5 14 8 Mangamuka Rato 1A .. .. 17 Tihema, 1917 .. 3 19 2 Mangamuka Rato 1B .. .. 17 Tihema, 1917 .. 6 9 10 Mangamuka Rato 3L 7A, Tekiona 1 .. .. 17 Tihema, 1917 .. 3 12 5		
62	Te Tumuaki Kai-ruuri, Akarana	Mangamuka Rato 3L 7A, Tekiona 2 .. .. 17 Tihema, 1917 .. 4 9 6 Mangamuka Rato 3L 7A, Tekiona 3 .. .. 17 Tihema, 1917 .. 2 13 8		
63	Te Tumuaki Kai-ruuri, Akarana	{ Paihia 2B 1 .. .. 25 Oketopa, 1917 .. 6 11 0 Paihia 2B 2 .. .. 25 Oketopa, 1917 .. 21 3 11 Paihia 3B 4B 1 .. .. 11 Hepetema, 1917 .. 2 13 6 Paihia 3B 4B 2 .. .. 11 Hepetema, 1917 .. 8 11 14 Paihia 3B 4E 1 .. .. 11 Hepetema, 1917 .. 10 14 4 Paihia 3B 4E 2 .. .. 11 Hepetema, 1917 .. 7 18 8 Paihia 3B 5A .. .. 11 Hepetema, 1917 .. 5 19 9 Paihia 3B 5B .. .. 11 Hepetema, 1917 .. 5 7 6 Paihia 3B 5C .. .. 11 Hepetema, 1917 .. 6 19 6 Paihia 3B 5D .. .. 11 Hepetema, 1917 .. 7 18 8 Paihia 3B 5E .. .. 11 Hepetema, 1917 .. 6 6 Paihia 3B 5F .. .. 11 Hepetema, 1917 .. 5 18 6 Paihia 3B 5G .. .. 11 Hepetoma, 1917 .. 8 13 2 Paihia 3B 5H .. .. 11 Hepetema, 1917 .. 7 18 0 Paihia 3B 6B .. .. 11 Hepetema, 1917 .. 16 17 0 Paihia 3B 7A .. .. 11 Hepetoma, 1917 .. 8 9 8 Paihia 3B 7B .. .. 11 Hepetema, 1917 .. 5 9 4 Paihia 3B 7C .. .. 11 Hepetoma, 1917 .. 9 17 6 Paihia 3B 7D .. .. 11 Hepetema, 1917 .. 1 18 11 Paihia 3B 10A .. .. 11 Hepetoma, 1917 .. 9 11 6 Paihia 3B 10B .. .. 11 Hepetoma, 1917 .. 12 13 6		
64	Te Tuamuki Kai-ruuri, Akarana	Tautuhere 2B .. .. 19 Oketopa, 1917 .. 3 3 0 Waihou Lower .. .. 30 Tihema, 1911 .. 78 17 2 Waima Tonga F 1 .. .. 23 Oketopa, 1917 .. 5 15 6 Waima Tonga F 2 .. .. 23 Oketopa, 1917 .. 4 15 6 Waima Tonga F 3 .. .. 23 Oketopa, 1917 .. 4 14 6 Waima Tonga G 1 .. .. 23 Oketopa, 1917 .. 3 9 10 Waima Tonga G 2 .. .. 23 Oketopa, 1917 .. 13 13 0 Waimamaku B 2C 2A .. .. 23 Oketopa, 1917 .. 5 10 6 Waimamaku B 2C 2B .. .. 23 Oketopa, 1917 .. 5 10 6 Waiwhatawhata 4A .. .. 17 Tihema, 1917 .. 5 2 4 Waiwhatawhata 4B 1 .. .. 17 Tihema, 1917 .. 7 6 10 Waiwhatawhata 4B 2 .. .. 17 Tihema, 1917 .. 3 8 5 Waiwhatawhata 4B 3 .. .. 17 Tihema, 1917 .. 3 12 8 Waiwhatawhata 4C .. .. 17 Tihema, 1917 .. 5 1 2		
65	Te Tumuaki Kai-ruuri, Akarana			
66	Te Tumuaki Kai-ruuri, Akarana			
67	Te Tumuaki Kai-ruuri Akarana			
68	Te Tumuaki Kai-ruuri, Akarana			
69	Te Tumuaki Kai-ruuri, Akarana			

KO TE KAHITI O NIU TIRENI.

TONO KIA WHAKAPUTAINA E TE KOOTI HE OTA MO NGA MONI RUURI KAORE ANO I WHAKAEAINA A KIA WEHEA HE WAHI MOTUHAKE HEI UTU MO AUA MONI.

Nama	Kai-tono.	Te Ingoa o te Whenua.	Te Ra i timata ai te Initareti.	Te Nui o te Moni hei Utunga.
70	Te Tumuaki Kai-ruuri, Akarana	Whakakoro B 1 .. Whakakoro B 2 .. Whakakoro B 2A .. Whakakoro B 2B .. Whakakoro B 2C .. Whakanekeneke D 2 .. Whirinaki 2C 2A 1 .. Whirinaki 2C 2A 2 ..	25 Oketopa, 1917 .. 25 Oketopa, 1917 .. 25 Oketopa, 1917 .. 25 Oketopa, 1917 .. 25 Oketopa, 1917 .. 23 Oketopa, 1917 .. 23 Oketopa, 1917 .. 23 Oketopa, 1917 ..	4 8 5 4 16 8 9 3 8 5 15 0 8 8 3 3 13 7 4 16 0 9 15 1
71	Te Tumuaki Kai-ruuri, Akarana			
72	Te Tumuaki Kai-ruuri, Akarana			

TONO WHAKAWHITI WHENUA.

Nama	Kai-tono.	Te Ingoa o te Whenua.
73	Hokai Teira .. Aperahama Pukeroa .. Tuauru Aperahama .. Hikimate Teira .. Robt. J. Nisbit .. Hariata Paki .. Wi te Wau .. Tokowha Rapana .. Wi te Wau .. Mere Wi te Wau .. Te Tatu Paikariahe Hapeta .. Te Hoe Haapeha ..	Manukau 1B. Paihia 3B 3. Paihia 3B 3. Manukau 1B. Touwai C 1B. Kahikatea. Utakura 2D 3B 2. Utakura 2D 9A 5. Utakura 2D 4D. Wairere 2F, Tekiona 3A. Waihou A 5C. Whakanekeneke 2.
74		
75		
76		
77		
78		

TONO I BARO O TEKIONA 49 TAE KI TE 52 O TE TURE WHAKATIKATIKA TURE WHENUA MAORI, 1913.

Nama	Kai-tono.	Te Ingoa o te Whenua.	Te Ahua o te Tono.
79	Toki Pangari	Otarihau 2B 2D 1 me 2, me 2B 3 me 2B 3C 1 ..	Hei huarahi.
80	Hotene te Wake	Paihia 1 me 10 me 12 ..	Hei huarahi.
81	William Neil Austin (W. H. McCown)	Utakura 1B 2L ..	Hei huarahi.
82	Wiremu Hapimana	Utikura 2B 1D 7 ..	Hei huarahi.
83	Mere Paraki	Utikura 2D 11 ..	Hei huarahi.
84	Robert Robertson Menzies (W. McCown)	Waihou Lower D 2 ..	Hei huarahi.
85	Himiona Kamira	Wairoa B ..	Hei huarahi.
86	Frank Lisle	Whakakoro D 2 me A ..	Hei huarahi.
87	F. Lisle	Whakakoro E 1 ..	Hei huarahi.

TONO KIA WHAKAPOTAINA HE PUKEPUKA WHAKAMANA KAI-WHAKAHAERE MO NGA TAONGA.

Nama	Kai-tono.	Te Ingoa o te Tupapaku.
88	Hiria Toe	Ihapera Toe.

TONO KIA WHAKATURIA HE KAI-TIAKI.

Nama	Kai-tono.	Te Ingoa o te Whenua.	Nga Ingoa o nga Tamariki.
89	Sam Maioha, taitama	Waima Tonga A	Eri Hohepa, Hone Heke Hohepa.
90	Ihapera Toi (Reed, Miller, me McCown)	Waihou A 2 B 2 B	Hori Toe, Ngatumu Toe.
91	Ngapera Rutene	Awaroa 2 A 2B 2 A	Taurene Tepene.

TONO WHAKATU KAI-RIWHI KI NGA PAANGA WHENUA.

Nama	Kai-tono.	Te Ingoa o te Whenua.	Te Tangata kua mate.
92	Wairere Kamira	Utakura 1B 2D ..	Aterea Wairere.
93	M. A. Bryers	Patipatiarero 2 ..	Atereta Morunga.
94	Hariata Riwaiti	Motukiore O ..	Ere Waata Hauraki.
95	Henry Leef	Waima Raki A 6D 2 ..	Eruera Poutu.
96	Paraki Mete	Te Tukituki ..	Frank Cassidy.
97	Me Mete	Te Karae 2 ..	Haka Mete Mete.

TONO WHAKATU KAI-RIIWHI KI NGA PAANGA WEHNUA.

Nama.	Kai-tono.	Te Ingoa o te Whenua.	Te Tangata kua mate.
98	Mei Mete	Motukiore J ..	Haka Mete Mete.
99	Mercana Paraca	Putoetoe 3 ..	Te Hakaeke Tehi Taiapakeke.
100	Kaki Kakaraqa	Rarotonga A ..	Haki Hakaraia.
101	Tai Riiwhi	Whirinaki 2C 2D ..	Hana Riiwhi.
102	Rori Reihana Marupo	Waiwhatawhata 1A 3 ..	Hekiera Reihana Marupo.
103	Rori Reihana Marupo	Whakatahataha ..	Reihana Marupo.
104	Tokowha Rapana	Utakura 2D 3B 2 ..	Heni Turama.
105	Kaki Kakarana	Owhata B ..	Hepora Umuhuri.
106	Hori Marena	Pikiparia 4D 1 ..	Hera Marena.
107	Kaki Kakarana	Paihia 3B 11 ..	Hipora Haki.
108	Pakete Waitai	Waihou Lower A 34 ..	Hone Paparau.
109	Pere Riiwhi	Maungaturoto F ..	Hori Riiwhi.
110	Pere Riiwhi	Te Mopi ..	Hori Riiwhi.
111	Pere Riiwhi	Pakanae 5B ..	Hori Riiwhi.
112	Pere Riiwhi	Waimamaku B 1 ..	Hori Riiwhi.
113	Pere Riiwhi	Waiwhatawhata 2 ..	Hori Riiwhi.
114	Pere Riiwhi	Whirinaki 1B ..	Hori Riiwhi.
115	Pere Riiwhi	Whirinaki 4E 1 ..	Hori Riiwhi.
116	Makereta Hohepa	Te Totara ..	Hukaatai Taka.
117	Hiria Toe	Whawharu B Tonga 3 ..	Ihapera Horoma.
118	Hiria Toe	Wairere 1D, Tekiona 1 ..	Ihapera Makiri.
119	Hiria Toe	Wairere 2F, Tekiona 4A ..	Ihapera Makiri.
120	Hiria Toe	Puha B 2 ..	Ihapera Toe.
121	Hiria Toe	Utakura 2D 15 ..	Ihapera Toe.
122	Hiria Toe	Waihou A 2B 1 ..	Ihapera Toe.
123	Hiria Toe	Waihou A 6B 5C ..	Ihapera Toe.
124	Hiria Toe	Waima Raki A 11 ..	Ihapera Toe.
125	Hiria Toe	Whataipu ..	Ihapera Toe.
126	Kawhi Hone Tohu	Karae 2 ..	Kaa Arohi Tohu.
127	Kawhi Hone Tohu	Te Pukahu 1 ..	Kaa Arohi Tohu.
128	Kawhi Hone Tohu	Waihou A 3 ..	Kaa H. Tohu.
129	Manahi Tohu.	Waihou A 3 ..	Kaimanu H. Tohu.
130	Te Tutu Heretini (Reed, Miller, me McCown)	Mangataawai 2 ..	Kajo Perepe.
131	Kaputaha Karaka	Khakatahataha 1 ..	Kereibi Wiremu.
132	E. J. Keane.	Te Awaroa 2A 2A 2 ..	Maata Paaka.
133	Tote Peka	Omapere ..	Marara Arcpetia.
134	Tote Peka	Papakauna A 2 ..	Marara Arepetia.
135	Wi Tana Henare	Rawhititi 2B 2 ..	Marara Enoka.
136	Roka te Tane	Whataipu B 3 ..	Marara te Tane.
137	Roka Tane	Whawharu B Raki 3 ..	Marara Tane.
138	Papa Titore	Wairau Raki 2A ..	Makarini Huarahi Kaihiki.
139	Wairere Tame	Waima Raki A 25B ..	Maruki te Paahi.
140	Hariata Matiu	Tapuwae 2 ..	Mata Pukerewa.
141	Hone Wepiha	Whakanekeneke 3B ..	Mere Patu Hohaia.
142	Pere Riiwhi	Matuvu C 1 ..	Mina Maioha.
143	Pere Riiwhi	Maungaturoto F ..	Mina Maioha.
144	Pere Riiwhi	Whirinaki 1B 4 ..	Mina Maioha.
145	Pere Riiwhi	Whirinaki 3B 3 ..	Mina Maioha.
146	Karanaga Puhi	Waima Raki A 25 ..	Mohi Otene.
147	Karanaga Puhi	Waima Raki 25 A ..	Moko Puhi.
148	Hone Wepiha	Waihou B 1 ..	Nganeko Ihaka.
149	Pere Harawira	Waimamaku B 2C 5B ..	Meri Pere Harawira.
150	Mei Otene	Waima Raki A 25 ..	Pakia Otene.
151	Hone Kaihe	Waihou A 5A ..	Pauro Kaihe.
152	Hiria Pomare	Whakanekeneke ..	Pene Pomare.
153	Karanga Puhi	Waima Raki A 25 ..	Puhi Hohi Otene.
154	Korena Hare	Mutukiore D ..	Rahiri Korena Hare.
155	Tete Mokaraka	Waima Raki A 25B ..	Raiha Ngarangi.
156	Piripi Rakena (W. McCown)	Tapuae 3B 2D ..	Te Rakena Pau.
157	Himiona Kamira	Waikare D 4 ..	Reta Kamira.
158	Hiria Toe	Te Awaroa 1B ..	Roma Whakane.
159	Ruku Hori	Mangamuka Raki 2B ..	Tangi Hona.
160	Tokowha Mokaraka	Waima Tonga B ..	Te Tatua.
161	Maraea Wiremu Toi	Kohatutaka A ..	Taurau Toi.
162	Tairau Tei	Motukiore B 1 ..	Tei Hepehi.
163	Tairau Tei	Utakura 2B 1D 1 ..	Tei Hepehi.
164	Tairau Tei	Utakura 1B 2L 1 ..	Tei Hepehi.
165	Tairau Tei	Waihou B 1 ..	Tei Hepehi.
166	Tairau Tei	Whakanekeneke 7A ..	Tei Hepehi.
167	Mohi Peri	Waikare D 4 ..	Terei Peni.
168	Hariata Riwaiti	Tapuwae 3B 2J ..	Tikapa Hurihangia.
169	Papa Titore	Wairau Raki 2A ..	Turiti Rihari.
170	Waitote Makara	Omapere ..	Turuhira Taiwharawara.
171	Pere Harawira	Waimamaku B 2C 5B ..	Waha Pere Harawira.
172	Amiria te Tai (W. McCown)	Tapuae 3B 2D ..	Te Waka Whai.
173	Papa Titore	Wairau Raki 2A ..	Whakarongohau.
174	Matire Patara	Puha A 2 ..	Wharau Matiu.
175	Kahutaha Karaka	Whakatahataha 1 ..	Wiremu Rangatira.
176	Kahi Wiremu Rori	Te Karae ..	Wiremu Rori.
177	Aramiha Netana	Waima Raki A 23 ..	Witotoia Netana.
178	Tete Mokaraka	Waima Tonga B ..	Witotoia Hare.
179	Aramiha Netana	Waima Tonga B ..	Witotoia Netana.
180	Aramiha Netana	Waima Tonga E 19A ..	Witotoia Netana.

KOOTI WHENUA MAORI KI MAHITAONE A TE 26 O NGA RA O MAEHE, 1918.

Tari Kooti Whenua Maori Takiwa o Te Ikaroa, Poneke.

HE panuitanga tenei kia mohiotia ai ka tu te Kooti Whenua Maori ki Mahitaone a te 26 o nga ra o Maehe, 1918, ki te whakawa ki te ului boki i nga tikanga o te tono e mau i te Kupu Apiti i raro iho nei. Ki te kore te Kooti e tu a taua ra ka tu a muri tata atu ina watea i etahi atu o ona raruraru.

I tubia i tenei te 13 o nga ra o Maehe, 1918.
[Poneke, 1918-10.]

TE MAKE, Kai-rehita.

KUPU APITI.

TONO WHAKAWA WEHEWEHE.

Nama.	Kai-tono.				Te Ingoa o te Whenua.
94	Mokai Mahanga (S. J. Moran) ..	..	..	..	Pahaoa 2B.
95	Taiawhio te Tau (S. J. Moran) ..	..	..	..	Te Unuunu 2F.
96	Tuhua Kara te Huki (S. J. Moran) ..	..	..	..	Whakataki 4B.

TONO WHAKATU KAI-RIIWII KI NGA PAANGA WHENUA.

Nama.	Kai-tono.	Te Ingoa o te Whenua.			Te Tangata kua mate.
97	Pera Ihaka (S. J. Moran) ..	Aohanga 6	..	..	Aperahama te Moe.
98	Waata Paraone (S. J. Moran) ..	Aohanga 6	..	..	Eha Paraone.
99	Pera Ihaka (S. J. Moran) ..	Aohanga 6	..	..	Hamuera Ihaka.
100	Emere Whenua (S. J. Moran) ..	Aohanga 6	..	..	Heketa Rangitakaiwaho, ara Whenua Heketa Manihera.
101	Peehi Hemi (S. J. Moran) ..	Aohanga 6	..	..	Hemi Matiaha.
102	Taiawhio te Tau (S. J. Moran) ..	Aohanga 6	..	..	Hera te Ata.
103	Pera Ihaka (S. J. Moran) ..	Aohanga 6	..	..	Ihaka Whatarau.
104	Kato Ihaka (S. J. Moran) ..	Aohanga 6	..	..	Kani Ihaka.
105	Taiawhio te Tau (S. J. Moran) ..	Aohanga 6	..	..	Koroneho Arona.
106	Taiawhio te Tau (S. J. Moran) ..	Aohanga 6	..	..	Makere Tai Tikawenga.
107	Waata Paraone (S. J. Moran) ..	Aohanga 6	..	..	Mare Paraone.
108	Kato Panapa (S. J. Moran) ..	Aohanga 6	..	..	Mikaera Maru.
109	Maata Mita (S. J. Moran) ..	Aohanga 6	..	..	Mita Anaru.
110	Tauru Pahira (S. J. Moran) ..	Aohanga 6	..	..	Pahira Anaru.
111	Peehi Hemi (S. J. Moran) ..	Aohanga 6	..	..	Pano Hemi.
112	Taiawhio te Tau (S. J. Moran) ..	Aohanga 6	..	..	Tikawenga to Tau.
113	Tore Karaitiana (S. J. Moran) ..	Aohanga 6	..	..	Te Urumanuka.
114	Ratima Maaka (S. J. Moran) ..	Aohanga 6	..	..	Wahoterangi.
115	Heke Hokotoki (Gawith me Logan) ..	Kehemane 6	..	..	Hokotoki Paora.
116	Puhara Toheroa (S. J. Moran) ..	Aohanga 7	..	..	Toheroa Aotea.
117	Puhara Toheroa (S. J. Moran) ..	Makirikiri 6	..	..	Toheroa Actea.
118	Puhara Toheroa (S. J. Moran) ..	Mataikona 1	..	..	Toheroa Actea.
119	Puhara Toheroa (S. J. Moran) ..	Mataikona 2B	..	..	Toheroa Actea.
120	Puhara Toheroa (S. J. Moran) ..	Mataikona 3B	..	..	Toheroa Actea.
121	Wirapeti Arapata (S. J. Moran)	Kopuaranga 60, Poraka IX 1A	..	..	Hariata Akuhata.

TONO KIA WHAKATU KAI-TIAKI.

Nama.	Kai-tono.	Te Ingoa o te Whenua.			Te Ingoa o te Tamaiti.
122	Emere Whenua (S. J. Moran) ..	Makirikiri 10	..	..	Hinehapainga Manihera, Te Kaihou Manihera, Heni Manihera, Tutaka Manihera, Te Arki Manihera, me Henare Manihera.

TONO WHAKATU KAI-TIAKI HOU.

Nama.	Kai-tono.	Te Ingoa o te Whenua.	Te Ingoa o te Tamaiti.	Te Ingoa o te Kai-tiaki e tu nei.
123	Mata Chambers (S. J. Moran) ..	Wairaurahiri 9, Poraka XIV	Kauriki Horomona	Teone Paina Huriwai.
124	Mata Chambers (S. J. Moran) ..	Moeraki ..	Kauriki Horomona	Teone Paina Huriwai Mere Porete.
125	Mata Chambers (S. J. Moran) ..	Moeraki 6 ..	Kauriki Horomona	Teone Paina Huriwai Mere Porete.
126	Mata Chambers (S. J. Moran) ..	Kaiapoi 136F ..	Kauriki Horomona	Teone Paina Huriwai Mere Porete.
127	Mata Chambers (S. J. Moran) ..	Rowallan 5, Poraka XII ..	Kauriki Horomona	Teone Paina Horomona Huriwai.
128	Mata Chambers (S. J. Moran) ..	Hokonui 55, Poraka I ..	Kauriki Horomona	Teone Paina Horomona Huriwai.
129	Mata Chambers (S. J. Moran) ..	Korotuaheke 12 ..	Kauriki Horomona	Teone Paina Huriwai me Mere Porete.

TONO KIA WHAKAPUTAINA HE PUKAPUKA WHAKAMARAMA KAUTE.

Nama.	Kai-tono.	Te Ingoa o te Whenua.	Te Ahua o te Tono.
130	Mata Chambers (S. J. Moran) ..	Moeraki, Moeraki, Moeraki 6, Kaiapoi 136 ^c , Rorowallan 5, Poraka XII, Hokonui 55, Poraka I, me Korotuahake 12	E tono ana ki te Kooti kia whakahaua a Teone Paina Horomona Huriwai me Mere Porete, rauatahi o Hillgrove, Moeraki, kia whakaputaina he pukapuka whakamarama kaute o ta raua whaka-haeretanga i nga paanga o Kauriki Horomona i roto i aua whenua.

TONO WHAKAMANA WIRA.

Nama.	Kai-tono.	Te Ingoa o te Tangata kua mate.
131	The Public Trustee ..	Hemi Hiu te Miha, ara James Danger.
132	John T. Carter (S. J. Moran) ..	Retini Tamihana.

TONO WHAKATU KAI-TIAKI MO TE RAHUI WHARE RUNANGA.

Nama.	Kai-tono.	Ingoa o te Whenua.	Nga Kai-tiaki e tu nei.	Ahua o te Tono.
133	Tamahau Kingi me Inia Manihera	Papawai 5 ..	H. P. Tunuiarangi, Rankura Tamahau, H. Parata, Iriatara Kingi, Nireaha Tamaka, me Augustus Hamilton	E tono ana ki te Kooti kia whakaturia he kai-tiaki hou mo te Rahui Whare Runanga.

KOOTI WHENUA MAORI KI HEHITINGI A TE 9 O NGA RA O APERIRA, 1918.

HE panuitanga tenei kia mohiotia ai ka tu te Kooti Whenua Maori ki Hehittingi a te 9 o nga ra o Aperira, 1918, ki te whakawa ki te uiui hoki i nga tikanga o nga tono e mau i te Kupu Apiti i raro iho nei. Ki te kore te Kooti e tu a taua ra ka tu a muri tata atu ina watea i etahi atu o ona raruraru.
I tubia i tenei te 13 o nga ra o Maehe, 1918.
(Poneke, 1918-11.)

TE MAKE, Kai-rehita.

KUPU APITI.

TONO WHAKAWA TAKE PAANGA.

Nama.	Kai-tono.	Te Ingoa o te Whenua.	Nga Rohe.
1	T. Pomare me etahi atu ..	Urewiri me etahi atu poraka ..	Kei te mapi.
2	T. Pomare me etahi atu ..	Te Roataniwha (Tikokino) ..	Kei te mapi.
3	Pukepuke Tangiora (Lewis me Simpson)	Turangakaoau ..	Kei te mapi.
4	T. Pomare me etahi atu ..	Puketitiri Rahui ..	Kei te mapi.
5	Hera Hapi ..	Ngaruroro Awamate ..	Kei te mapi.

TONO WHAKAWA WEHEWEHE.

Nama.	Kai-tono.	Te Ingoa o te Whenua.
6	Retia me Makere Pareihe ..	Patangata 1 ^c , 1 ^h 1, me 1 ^h 2.
7	Retia me Makere Pareihe ..	Patangata 2D, 2H, 2K, me 2M.
8	Retia me Makere Pareihe ..	Patangata 3E 2, 3, 4, 5, 6, me 8.
9	Retia me Makere Pareihe ..	Patangata 4 2A, 2B, 2C, me 2D.
10	Utiera ..	Tarawera.
11	Nepata Puhara me etahi atu ..	Tarawera.
12	Hekeretari mo nga Mea Maori ..	Mangaorapa 2B me 2C.
13	Wiremu Ponatahuri me etahi atu ..	Poukawa Nama 13.
14	H. P. Ratima me etahi atu ..	Tutira.
15	Paora Tanatui (Carlile, McLean, Scannell, me Wood)	Waimarama 2D 2.
16	Waikari Ratima (Carlile, McLean, Scannell, me Wood)	Poukawa 9C.
17	Wira te Aomarama (J. T. Blake) ..	Poukawa 7.
18	Nii Parata ..	Arapawanui.
19	Winiata Hira ..	Arapawanui.
20	Nii Parata ..	Tutira.
21	Her Hapi ..	Te Awaoteatua Nama 3.
22	Hera Hapi ..	Korongata Nama 2.
23	Tuaiwa te Rangihau ..	Tutira.
24	Tangatake Hapuku ..	Otawhao A 3, Tekiona 42.
25	Wiripine Maremaro (Carlile, McLean, Scannell, me Wood)	Koparakore A 2.
26	Te Rangi Tohitu ..	Rotoakiwa Nama 1.
27	Porokoru Kurupo (Cotterill me Humphries)	Moteo Hapua te Pirau 1C 3.
28	Porokoru Kurupo (Cotterill me Humphries)	Moteo Hapua te Pirau 1C 4 me 5.
29	J. Chambers me etahi atu (Carlile, McLean, Scannell, me Wood)	Pakapeka 1.

KO TE KAHITI O NIU TIRENI.

TONO I RARO I TEKIONA 16 O TE TURE WHAKATAU RAHUI O TE TAI-HAU-AURU, 1892.

Nama.	Kai-tono.	Te Ingoa o te Whenua.	Te Ahua o te Tono.
30	Te Kai-tiaki mo te Katoa	Poukawa Whenua Rahui, Wahanga 13 (te roto me te repo)	E whakamana ana o te Kooti Whenua Maori o te Takiwa o Ikarca kia wawahia taua whenua.

TONO KIA KIMIHIA TE NUI O TE PAANGA O IA TANGATA O IA TANGATA.

Nama.	Kai-tono.	Te Ingoa o te Whenua.
31	Miraka Ratima (Dolan, Hallett, me Major)	Puketauhinu.
32	Hape Nikora me etahi atu	Tarawera.

TONO WHAKATU KAI-RIWHI KI NGA PAANGA WHENUA.

Nama.	Kai-tono.	Te Ingoa o te Whenua.	Te Tangata kua mate.
HE TONO ENEI I WHAKANUKUHIA I TERA TUUNGA O TE KOOTI.			
33	F. A. Bennett me Whenuakura Nikera (Carlile, McLean, Scannell, me Wood)	Karamu F 1 ..	Anihira te Ua.
34	F. A. Bennett me Whenuakura Nikera (Carlile, McLean, Scannell, me Wood)	Karamu F me F 2 ..	Anihira te Ua.
35	F. A. Bennett me Whenuakura Nikera (Carlile, McLean, Scannell, me Wood)	Ngatarawa 1A 1 ..	Anihira te Ua.
36	F. A. Bennett me Whenuakura Nikera (Carlile, McLean, Scannell, me Wood)	Otumore 2A ..	Anihira te Ua.
37	F. A. Bennett me Whenuakura Nikera (Carlile, McLean, Scannell, me Wood)	Koau ..	Anihira te Ua.
38	F. A. Bennett me Whenuakura Nikera (Carlile, McLean, Scannell, me Wood)	Rotopounamu 2C 2 ..	Anihira te Ua.
39	F. A. Bennett me Whenuakura Nikera (Carlile, McLean, Scannell, me Wood)	Rotomahana-Parekarangi 2B ..	Anihira te Ua.
40	F. A. Bennett me Whenuakura Nikera (Carlile, McLean, Scannell, me Wood)	Kaitao-Rotohokahoka 20 me 2Q	Anihira te Ua.
41	F. A. Bennett me Whenuakura Nikera (Carlile, McLean, Scannell, me Wood)	Kaitao 2A ..	Anihira te Ua.
42	F. A. Bennett me Whenuakura Nikera (Carlile, McLean, Scannell, me Wood)	Kaitao 2B ..	Anihira te Ua.
43	F. A. Bennett me Whenuakura Nikera (Carlile, McLean, Scannell, me Wood)	Patetere South Nama 3B ..	Anihira te Ua.
44	F. A. Bennett me Whenuakura Nikera (Carlile, McLean, Scannell, me Wood)	Rotomahana-Parekarangi Nama 1c 7	Anihira te Ua.
45	F. A. Bennett me Whenuakura Nikera (Carlile, McLean, Scannell, me Wood)	Tarewa Nama 7 ..	Arehanara Reihana.
46	F. A. Bennett me Whenuakura Nikera (Carlile, McLean, Scannell, me Wood)	Tarewa East Nama 3 ..	Anihira te Ua.
47	F. A. Bennett me Whenuakura Nikera (Carlile, McLean, Scannell, me Wood)	Koutu B ..	Anihira te Ua.
48	F. A. Bennett me Whenuakura Nikera (Carlile, McLean, Scannell, me Wood)	Owhaoko ..	Anihira te Ua.
49	F. A. Bennett me Whenuakura Nikera (Carlile, McLean, Scannell, me Wood)	Aorangi ..	Anihira te Ua.
50	Te Aohau Mita ..	Tarawera ..	Hirini Kararupe.
51	Koti Wepa (E. J. W. Hallett) ..	Paharakeke ..	Hiria To.
52	Koti Wepa (E. J. W. Hallett) ..	Waikaremoana ..	Hiria To.
53	Petera Utiera ..	Heruiwi 4A 2B ..	Hoani Ngarangi.
54	Hori Marena (mo nga uri tata) ..	Kopu Rahui, Poraka V ..	Hiria Kopu Parapara.
55	Hori Marena (mo nga uri tata) ..	Kopu Rahui, Poraka V ..	Kataraina Kopu Parapara.
56	Pikihiua Eru ..	Whenuakura Nama 2 ..	Paora Eru.
57	Hamana Kaperiera ..	Karamu C 1 ..	Ruiha Kaperiera.
58	Hamana Kaperiera ..	Karamu C ..	Ruiha Kaperiera.
59	Panapa Tuari ..	Karamu C 3 ..	Ruiha Kaperiera.
60	Panapa Tuari ..	Karamu C 1 ..	Ruiha Kaperiera.
61	David Scannell ..	Omahu 2A 2B ..	Roka Tukotahi.
62	David Scannell ..	Waihuahua 5B ..	Roka Tukotahi.
63	David Scannell ..	Whawhatiruuahine ..	Roka Tukotahi.
64	David Scannell ..	Ohiti Waitio 1E 3A ..	Roka Tukotahi.
65	David Scannell ..	Otumore 2A ..	Roka Tukotahi.
66	David Scannell ..	Ngatarawa 1A 3C ..	Roka Tukotahi.
67	David Scannell ..	Ngatarawa 2A 3B ..	Roka Tukotahi.
68	David Scannell ..	Hastings, Rota 80 S.S. East 21 ..	Roka Tukotahi.
69	David Scannell ..	Owhaoko D 4 ..	Roka Tukotahi.
70	David Scannell ..	Te Koau ..	Roka Tukotahi.
71	David Scannell ..	Awarua 1D B 2 ..	Roka Tukotahi.
72	David Scannell ..	Owhaoko C 5 ..	Roka Tukotahi.
73	David Scannell ..	Otamakapua H 4 ..	Roka Tukotahi.
74	Titihuia Taungakore ..	Horororo ..	Tame Meretini.
75	Titihuia Taungakore ..	Whakamaru Maungaiti West Nama 5208B	Tame Meretini.

KO TE KAHITI O NIU TIRENI.

171

TONO WHAKATU KAI-RIWIHI KI NGA PAANGA WHENUA.

Nama.	Kai-tono.	Te Ingoa o te Whenua.	Te Tangata kua mate.
76	Rangi Hapuku	Patangata 3E 2	Tio Hapuku.
77	Rangi Hapuku	Patangata 2D 2	Tio Hapuku.
78	Rangi Hapuku	Patangata 2K 2	Tio Hapuku.
79	Rangi Hapuku	Patangata 4A 2A	Tio Hapuku.
80	Rangi Hapuku	Patangata 1G	Tio Hapuku.
81	Rangi Hapuku	Patangata 2M	Tio Hapuku.
82	Rangi Hapuku	Poukawa 12C	Tio Hapuku.
HE TONO HOU ENEI.			
83	Joseph Gillies	Mangaorapa 2B me 2C	Hoani R. Gillies.
84	Joseph Gillies	Porangahau 2B 3	Hoani R. Gillies.
85	Nataria Kingi	Otarata..	Tareha Kingi.
86	Mere Kingi	Poukawa 9, 12, me 13	Tareha Kingi.
87	Nataria Kingi	Whakawiringa ..	Tareha Kingi.
88	Nataria Kingi	Puketi ..	Tareha Kingi.
89	Paora Whatuira	Mangateretere ..	Te Waka Kawatini.
90	Rohutu-Mohi (E. J. W. Hallett)	Tikokino 13A	Muera te Rangitaumaha.
91	Rohutu Mohi (E. J. W. Hallett)	Tikokino 15B	Muera te Rangitaumaha.
92	Pineaha Mokihi (Carlile, McLean, Scannell, me Wood)	Timahanga 2	Rawiri Paturoa.
93	Ramana Kere (Carlile, McLean, Scannell, me Wood)	Timahanga 2	Rawiri Paturoa.
94	Hinekatorangi Apatu (Carlile, McLean, Scannell, me Wood)	Timahanga 2	Wiki te Uamairangi.
95	Ngāmotu Kowhai (Carlile, McLean, Scannell, me Wood)	Timahanga 2	Hoana Pakapaka.
96	Marata Paku	Puninga 2	Aniamoa.
97	Katene Pukerua (Cotterill me Humphries)	Tikokino 13B	Manahi Pukerua.
98	Katene Pukerua (Cotterill me Humphries)	Tikokino 15B	Manahi Pukerua.
99	Katene Pukerua (Cotterill me Humphries)	Tikokino 16	Manahi Pukerua.
100	Katene Pukerua (Cotterill me Humphries)	Tikokino 17	Manahi Pukerua.
101	Kingi Kamau	Nuhaka 2B 2J	Karaitiana Kamau.
102	Aporo te Huki	Mohaka 2, Tekiona 45	Para Aporo, ara Para Marewa.
103	Tihema Tokowhenua	Heruaturcia ..	Ni Taki.
104	Tihema Tokowhenau	To Kuta ..	Ni Taki.
105	Rewi Tamihana	Tangoio Tonga ..	Mita Paku.
106	Rewi Tamihana	Tutira ..	Kapi Mita.
107	Te Rangi Tohitu	Puketi ..	Arani Tupurupuru.
108	Piwa te Tomo	Hauhungaroa 7	Opetepe te Kiaka, ara Arawhata Pirini.
109	Te Nahu Hapuku (Carlile, McLean, Scannell, me Wood)	Otarata 2G	Haurangi te Waihiku.
110	Te Nahu Hapuku (Carlile, McLean, Scannell, me Wood)	Patangata 4A 1B	Hiraka Whiowhio.
111	Hami Pera (D. B. Kent)	Pukerowhiti 1B	Pera Wheraro.
112	Hami Pera (D. B. Kent)	Pukekura Rawhiti 1B	Pera Wheraro.

TONO PUKEPUKA WHAKAMANA KAI-WHAKAHAERE.

Nama.	Kai-tono.	Te Tangata kua mate.
113	Te Rangi Tohitu	Pohe Watene.
114	Arapeta te Kura (D. B. Kent)	Harata te Kuru.

TONO I RARO O TEKIONA 91 O TE TURE MO NGA MAHI MO TE KATOA, 1908.

Nama.	Kai-tono.	Te Ingoa o te Whenua.	Te Ahua o te Tono.
115	Hekeretari	Mangaorapa 1B, Poraka IV (etahi wahi), me 3B Poraka IX me X (etahi wahi)	E tono ana ki te Kooti kia whakataua nga moni kapeneheiwhana mo te tangohanga i etahi wahi o aua whenua hei rori.

TONO I RARO I TEKIONA 27 O TE TURE WHENUA MAORI, 1909.

Nama.	Kai-tono.	Te Ingoa o te Whenua.	Te Ahua o te Tono.
116	Carlile, McLean, Scannell, me Wood	Kakirawa 2B 2D me 2B 2W	E tono ana kia whakatikatikajia nga ota kai-riwihi i mahia i te 30 Hepetema, 1915, i te kai-riwhitanga i nga paanga o Urupene Puhara, kua mate, i roto i aua poraka.

KO TE KAHITI O NIU TIRENI.

TONO I RARO I TEKIONA 49 O TE TURE WHAKATIKATIKA TURE WHENUA MAORI, 1913.

Name.	Kai-tono.	Te Ingua o te Whenua.	Te Ahua o te Tono.
117	Te Kanara (David Scannels mo nga kai-tono)	Porangahau 1B 1C me 1B 1E	He tono kia whakatakotoria he rori ma runga Porangahau 1B 1E hei putanga ki Porangahau 1B 1C.

TONO I RARO I TEKIONA 29 O TE TURE WHENUA MAORI, 1909.

Name.	Kai-tono.	Te Ingua o te Whenua.	Te Ahua o te Tono.
118	Tipu Rukiruki ..	Waikapiro 2B 2A 3 ..	Mo tetahi ota whakahau i te Poari Whenua Maori o Ikaroa, kia utua te moni hoko a te kai-tono, mo taua poraka.

TONO WHAKAMANA WIBA.

Name.	Kai-tono.	Te Ingua o te Tangata kua mate.
119	Otene Toatoa ..	Paora Takuao.

TONO I RARO I TEKIONA 28 O TE TURE WHENUA MAORI, 1909.

Name.	Kai-tono.	Ingua o te Tangata kua mate.	Te Ahua o te Tono.
120	Matera Pera (E. J. W. Hallett)	Pera Wheraro ..	Tono whakawa tuarua mo te tono whakamana i te wira a te tupapaku.

TONO TAMAITI WHANGAI.

Name.	Kai-tono.	Te Ingua o te Tamaiti.	Ingua o nga Matua.
121	Ngaro Mahima me Wiki Ngaro Makere Takopa Kimihanga (T. W. Lewis)	..	Takopa Kimihanga me To Ataa-rangi te Reweti.

TONO I RARO I TEKIONA 121 O TE TURE WHENUA MAORI, 1909.

Name.	Kai-tono.	Te Ingua o te Whenua.	Te Ahua o te Tono.
122	Paora Kurupo me etahi atu ..	Moteo Hapua te Pirau 1C	E tono ana kia whakakorea nga ota wehewebe mahia i te 3 o nga ra o Akuhata, 1917.

TONO KIA WHAKAPUTAINA E TE KOOTI HE OTA MO NGA MONI RUURI KAORE ANO KIA WHAKAEAINA.

Name.	Kai-tono.	Te Ingua o te Whenua.	Te nui o te Moni hei Utunga.	Te Ra i timata ai te initareti.
123	Tumuaki Kai-ruuri, Nepia ..	Eparaima B 1 ..	£ s. d. 108 11 0	4 Oketopa, 1927.
		Eparaima B 2 ..	96 10 0	4 Oketopa, 1917.
		Eparaima B 3 ..	94 14 0	4 Oketopa, 1917.
124	Tumuaki Kai-ruuri, Nepia ..	Ngapaeruru 1B 2C 2 ..	5 9 0	17 Hurae, 1917.
		Ngapaeruru 1B 2C 3 ..	64 4 0	17 Hurae, 1917.
		Porangahau 1B 40 1 ..	26 5 0	14 Pepuere, 1918.
		Porangahau 1B 40 2 ..	1 13 0	14 Pepuere, 1918.
125	Tumuaki Kai-ruuri, Nepia ..	Porangahau 1B 40 3 ..	5 4 0	14 Pepuere, 1918.
		Porangahau 1B 40 4 ..	26 5 0	14 Pepuere, 1918.
126	Tumuaki Kai-ruuri, Nepia ..	Otawhao A 3 10 ..	9 19 0	14 Pepuere, 1918.

KOOTI WHENUA MAORI KI KAKAHI A TE 10 O NGA RA O APERIRA, 1918.

HE panuitanga tenei kia mohiotia ai ka tu te Kooti Whenua Maori ki Kakahi a te 10 o nga ra o Aperira, 1918, ki te whakawa ki te uiui hoki i nga tikanga o nga tono e mau i te Kupu Apiti i raro iho nei. Ki te kore te Kooti e tu a taua ra ka tu a muri tata atu ina watea i etahi atu o ona raruraru.

I tuhia i tenei te 12 o nga ra o Maehe, 1918.
[Whanganui, 1918-4.]

Tari Kooti Whenua Maori, Whanganui.

G. P. NUTANA, Kai-rehita.

KUPU APITI.

TONO WHAKAWA WEHEWEHIE.

Nama.	Kai-tono.	Te Ingoa o te Whenua.
1 Miriama te Tatua me etahi atu (J. W. Cullen)	.. .. ..	Hohotaka.
2 Te Raungaiti te Pikitotuku me etahi atu	.. .. ..	Koiro Nama 1.
3 Ngarongo Pikitotuku	.. .. ..	Koiro Nama 1.
4 Ngarongo Pikitotuku	.. .. ..	Koiro Nama 2.
5 Ngarongo Pikitotuku	.. .. ..	Koiro Nama 3.
6 Wharawhara Topine (J. F. Strang)	.. .. ..	Maraekowhai A 3a Nama 5.
7 Rangi Taitua	.. .. ..	Waimarino 6r.
8 Ihaka Hotene Tatare (mo Mihipeka Ihaka mo etahi atu)	.. .. ..	Wharetoto Nama 2.
9 Utamate Kahuri me etahi atu	.. .. ..	Okahukura Nama 2.

TONO KIA KIMIHIA TE NUI O TE PAANGA O IA TANGATA O IA TANGATA.

Nama.	Kai-tono.	Te Ingoa o te Whenua.
10 Utamate Kahuri me etahi atu	.. .. ..	Okahukura Nama 2.

TONO WHAKATU KAI-RIHWI KI NGA PAANGA WHENUA.

Nama.	Kai-tono.	Te Ingoa o te Whenua.	Te Tangata kua mate.
11 Karanga Ataera	Koiro Nama 1	Ataera te Uhi.	
12 Karanga Ataera	Retaruke Nama 4c	Ataera te Uhi.	
13 Karanga Ataera	Whitianga Nama 2B	Ataera te Uhi.	
14 Miriama Aperahama me tetahi atu	Mangahouhori P	Aperahama Takume.	
15 Erana Eru me tetahi atu	Owhaoko C	Eru te Whareeturoro.	
16 Hinerangi te Huaki (Broadfoot me Finlay)	Urewera	Herena Tangahoa.	
17 Paekitawhiti Hoera (J. W. Cullen)	Waituhu-Kuratau Nama 4	Hemahema Wharckurae.	
18 Paekitawhiti Hoera (J. W. Cullen)	Waituhu-Kuratau Nama 4	Kirihihi Ngaone, ara Uruti.	
19 Taupoki Herekiekie (mo nga tamariki a te tupapaku)	Tokaanu Taone	Ngatanahira Reremoana.	
20 Taupoki Herekiekie (mo nga tamariki a te tupapaku)	Ohuangia	Ngatanahira Reremoana.	
21 Taupoki Herekiekie (mo nga tamariki a te tupapaku)	Oraukura	Ngatanahira Reremoana.	
22 Taupoki Herekiekie (mo nga tamariki a te tupapaku)	Rangipo Raki Nama 2	Ngatanahira Reremoana.	
23 Taupoki Herekiekie (mo nga tamariki a te tupapaku)	Te Ruamata	Ngatanahira Reremoana.	
24 Taupoki Herekiekie (mo nga tamariki a te tupapaku)	Te Waimanu	Ngatanahira Reremoana.	
25 Taupoki Herekiekie (mo nga tamariki a te tupapaku)	Te Hautu Nama 5	Ngatanahira Reremoana.	
26 Taupoki Herekiekie (mo nga tamariki a te tupapaku)	Te Nautu Nama 4	Ngatanahira Reremoana.	
27 Taupoki Herekiekie (mo nga tamariki a te tupapaku)	Te Hautu Nama 3	Ngatanahira Reremoana.	
28 Taupoki Herekiekie (mo nga tamariki a te tupapaku)	Te Hautu Nama 2	Ngatanahira Reremoana.	
29 Taupoki Herekiekie (mo nga tamariki a te tupapaku)	Tokaanu Poraka	Ngatanahira Reremoana.	
30 Rukuwai te Weri	Ohuriu, Tekiona 37 me 39	Te Oteri Haeretuterangi.	
31 Paekitawhiti Hoera (J. W. Cullen)	Waituhu-Kuratau Nama 4	Pohau Ngaone, ara Perahama.	
32 Ramari Panikena	Pukepoto	Herena Ngotengote.	
33 Ramari Panikena	Rangipo Nama 2	Herena Ngotengote.	
34 Ramari Panikena	Rangipo Nama 3	Herena Ngotengote.	
35 Ramari Panikena	Mangaturuturu	Herena Ngotengote.	
36 Ramari Panikena	Waihi-Kakakahaoa 6	Herena Ngotengote.	
37 Ramari Panikena	Oraukura	Herena Ngotengote.	
38 Ramari Panikena	Okahukura Nama 8M	Herena Ngotengote.	
39 Ramari Panikena	Okahukura Nama 1	Herena Tangahoe.	
40 Erana Ruata Kitahi	Waituhu-Kuratau Nama 2	Ruata Kitahi.	
41 Erana Ruata Kitahi	Waituhu-Kuratau Nama 2	Roka Ruata Kitahi.	
42 Erana Ruata Kitahi	Waituhu-Kuratau Nama 4	Roka Ruata Kitahi.	
43 Erana Ruata Kitahi	Waituhu-Kuratau Nama 4	Ruata Kitahi.	
44 Inia Ranginui (mo nga tamariki a te tupapaku)	Taurewa Rawhiti	Te Rou Heremaia.	

KO TE KAHITI O NIU TIRENI.

TONO WHAKATU KAI-RIWHI KI NGA PAANGA WHENUA.

Nama.	Kai-tono.	Te Ingoa o te Whenua.	Te Tangata kua mate.
45	Inia Ranginui (mo nga tamariki a te tupapaku)	Waimarino 5A Nama 5	Te Rou Heremai.
46	Erana Ruata Kitahi ..	Waituhu Kuratau Nama 2	Teo Ruata Kitahi.
47	Erana Ruata Kitahi ..	Waituhu Kuratau Nama 4	Teo Ruata Kitahi.
48	Hinaki Ropiha ..	Ohura Tonga 2B (Pukehou)	Rangipare Poihipi.
49	Hinaki Ropiha ..	Retaruke Nama 4 ..	Rangipare Poihipi.
50	Paeikitawhiti Hoera (J. W. Cullen) ..	Waituhu Kuratau Nama 4	Rahapa Ropiha ara Wharerangi.
51	Ringi Tanoa ..	Retaruke Nama 4A ..	Tarati Tanoa, ara Tarati Riwi.
52	Paeikitawhiti Hoera (J. W. Cullen) ..	Waituhu-Kuratau Nama 4	Taki Ropiha.
53	Kahu te Kuru ..	Ohura Tonga Nama 2B	Tuku te Rangihuakina.
54	Hinaki Ropiha ..	Ohura Tonga Nama 2B 2	Toti Rangipare.
55	Te Tahuri Ngahinu ..	Ohura Tonga Nama 2B 2	Tiraha Poihipi.
56	Paura te Whare Tuturu ..	Waimarino Nama 2	Te Whare Tuturu.
57	Te Tahuri Ngahinu ..	Ohura Tonga D Nama 2	Whiro Taitua, ara Whiro Moetu.
58	Ngarongoa Wiha ..	Marackowhai Nama 5	Wiha te Whatakaraka.
59	Puanaki Wiha me etahi atu (J. F. Strang)	Marackowhai Nama A 5A	Wiha te Whatakaraka.
60	Ngarongoa Wiha ..	Marackowhai Nama A 3	Wiha te Whatakaraka.
61	Ngarongoa Wiha ..	Waimarino A Nama 1	Wiha te Whatakaraka.

TONO KIA WHAKATURIA HE KAI-TIAKI HOU.

Nama.	Kai-tono.	Te Ingoa o te Whenua.	Te Ingoa o te Tangata e tonoa nei he Kai-tiaki.	Te Ingoa o te Kai-tiaki o inaianei.
62	Taupoki Pakau ..	Te Hautu Nama 2	Araiteuru Turanga me etahi atu ..	Wiripo Tohiraukura.
63	Taupoki Pakau ..	Te Hautu Nama 3	Araiteuru Turanga me etahi atu ..	Wiripo Tohiraukura.
64	Taupoki Pakau ..	Oluanga-Tuaraki	Araiteuru Turanga me etahi atu ..	Wiripo Tohiraukura.
65	Taupoki Pakau ..	Okahukura Nama 3	Araiteuru Turanga me etahi atu ..	Wiripo Tohiraukura.
66	Taupoki Pakau ..	Okahukura Nama 4	Araiteuru Turanga me etahi atu ..	Wiripo Tohiraukura.
67	Taupoki Pakau ..	Okahukura Nama 6	Araiteuru Turanga me etahi atu ..	Wiripo Tohiraukura.
68	Taupoki Pakau ..	Okahukura Nama 8M 2	Araiteuru Turanga me etahi atu ..	Wiripo Tohiraukura.
69	Taupoki Pakau ..	Oraukura ..	Araiteuru Turanga me etahi atu ..	Wiripo Tohiraukura.
70	Taupoki Pakau ..	Pukepoto ..	Araiteuru Turanga me etahi atu ..	Wiripo Tohiraukura.
71	Taupoki Pakau ..	Taurewa 4 Hauauru A	Araiteuru Turanga me etahi atu ..	Wiripo Tohiraukura.
72	Taupoki Pakau ..	Taurewa 4 Hauauru D	Araiteuru Turanga me etahi atu ..	Wiripo Tohiraukura.
73	Taupoki Pakau ..	Tokaanu ..	Araiteuru Turanga me etahi atu ..	Wiripo Tohiraukura.
74	Taupoki Pakau ..	Whangaipeke ..	Araiteuru Turanga me etahi atu ..	Wiripo Tohiraukura.
75	Taupoki Pakau ..	Waipapa ..	Araiteuru Turanga me etahi atu ..	Wiripo Tohiraukura.

TONO WHAKAMANA WIRA.

Nama.	Kai-tono.	Te Ingoa o te Tupapaku.
76	Inia Ranginui	Te Reta Ranginui.

TONO I RARO I WAHI VI O TE TURE WHENUA MAORI, 1909, TONO WHAKAWHITI TAKE WHENUA.

Nama.	Kai-tono.	Te Ingoa o te Whenua.
77	Inia Ranginui	Taurewa 4 West E.
78	{ Te Heuheu Tukino, ara Turuti te Heuheu	Waihi Kahakabaroa Nama 3.
	{ Te Rohu te Heuheu me Te Mare te Heuheu	Waihi Kahakabaroa Nama 9.

TONO KIA WHAKAKOREA TE OTA KAI-RIWHI.

Nama.	Kai-tono.	Ingoa o te Tangata kua mate.	Te Ahua o te Tono.
79	Teira Rapana (Bullock, Currie, me Douglas)	Penetito te Kamaru ..	Tono kia whakakorea te ota i mahia i te 11 o Pepuere, 1911, ia whakaturia ai nga kai-riwhi mo Penetito te Kamaru, kua mate, i roto i Puketapu Poraka.

TONO I RARO I TEKIONA 140 O TE TURE WHENUA MAORI, 1909.

Nama.	Kai-tono.	Ingoa o te Tangata kua mate.	Te Ahua o te Tono.
80	Taupoki Turanga Pito	Turanga Pito Eruera ..	E tono ana kia whakaputaina he orang a mona i roto i nga paanga o te tupapaku.

WHAKAHAERE WHENUA MAORI.

Whakaaturanga ka tu he Huinga o nga Tangata no ratou a Rotomahana-Parekarangi 6L 2B 1 Poraka i raro i Wahi XVIII o te Ture Whenua Maori, 1909.

REKUREIHANA NAMA 52.

TENEI te Poari Whenua Maori o te Takiwa Whenua Maori o Waiariki ka whakaatu ka tu he huinga o nga tangata no ratou a Rotomahana-Parekarangi 6L 2B 1 Poraka, i runga i te whakahaerenga o Wahi XVIII o te Ture Whenua Maori, 1909, ki Rotorua a te Turei, te 9 o nga ra o Aperira, 1918, a te 10.30 o nga haora i te ata, hei whiriwhiri i te motini e whai ake nei:—

“Ko te tono a te Karauna kia hokona e ia te whenua tetahi wahi ranei me whakaae atu.”

I tūhia ki Rotorua i tenei te 9 o nga ra o Maehe, 1918.

T. H. WIRIHANA,
Perehitini.

Whakaaturanga ka tu he Huinga o nga Tangata no ratou a Rotomahana-Parekarangi Nama 6L Nama 2B Nama 5 Poraka i raro i Wahi XVIII o te Ture Whenua Maori, 1909.

REKUREIHANA NAMA 52.

TENEI te Poari Whenua Maori o te Takiwa Whenua Maori o Waiariki ka whakaatu ka tu he huinga o nga tangata no ratou a Rotomahana-Parekarangi 6L Nama 2B Nama 5 Poraka, i runga i te whakahaerenga o Wahi XVIII o te Ture Whenua Maori, 1909, ki Rotorua a te Turei, te 9 o nga ra o Aperira, 1918, a te 10.30 o nga haora i te ata, hei whiriwhiri i te motini e whai ake nei:—

“Ko te tono a te Karauna kia hokona e ia te whenua tetahi wahi ranei me whakaae atu.”

I tūhia ki Rotorua i tenei te 9 o nga ra o Maehe, 1918.

T. H. WIRIHANA,
Perehitini.

Whakaaturanga ka tu he Huinga o nga Tangata no ratou a Heruiwi Nama 4A Nama 2B Poraka i raro i Wahi XVIII o te Ture Whenua Maori, 1909.

REKUREIHANA NAMA 52.

TENEI te Poari Whenua Maori o te Takiwa Whenua Maori o Waiariki ka whakaatu ka tu he huinga o nga tangata no ratou a Heruiwi Nama 4A Nama 2B, i runga i te whakahaerenga o Wahi XVIII o te Ture Whenua Maori, 1909, ki Rotorua a te Turei, te 9 o nga ra o Aperira, 1918, a te 10.30 o nga haora i te ata, hei whiriwhiri i te motini e whai ake nei:—

“Ko te tono a te Karauna kia hokona e ia te whenua tetahi wahi ranei me whakaae atu.”

I tūhia ki Rotorua i tenei te 9 o nga ra o Maehe, 1918.

T. H. WIRIHANA,
Perehitini.

Whakaaturanga ka tu he Huinga o nga Tangata no ratou a Tutukau Rato B Poraka i raro i Wahi XVIII o te Ture Whenua Maori, 1909.

REKUREIHANA NAMA 52.

TENEI te Poari Whenua Maori o te Takiwa Whenua Maori o Waiariki ka whakaatu ka tu he huinga o nga tangata no ratou a Tutukau Rato B Poraka, i runga i te whakahaerenga o Wahi XVIII o te Ture Whenua Maori, 1909, ki Rotorua a te Turei, te 9 o nga ra o Aperira, 1918, a te 10.30 o nga haora i te ata, hei whiriwhiri i te motini e whai ake nei:—

“Ko te tono a te Karauna kia hokona e ia te whenua tetahi wahi ranei mo whakaae atu.”

I tūhia ki Rotorua i tenei te 9 o nga ra o Maehe, 1918.

T. H. WIRIHANA,
Perehitini.

Whakaaturanga ka tu he Huinga o nga Tangata no ratou a Tauri 3B me 3C Poraka i raro i Wahi XVIII o te Ture Whenua Maori, 1909.

REKUREIHANA NAMA 52.

TENEI te Poari Whenua Maori o te Takiwa Whenua Maori o Waiariki ka whakaatu ka tu he huinga o nga tangata no ratou a Tauri Nama 3B me 3C Poraka, i runga i te whakahaerenga o Wahi XVIII o te Ture Whenua Maori, 1909, ki Rotorua a te Turei, te 9 o nga ra o Aperira, 1918, a te 10.30 o nga haora i te ata, hei whiriwhiri i te motini e whai ake nei:—

“Ko te tono a te Karauna kia hokona e ia te whenua tetahi wahi ranei me whakaae atu.”

I tūhia ki Rotorua i tenei te 9 o nga ra o Maehe, 1918.

T. H. WIRIHANA,
Perehitini.

Whakaaturanga ka tu he Huinga o nga Tangata no ratou a Paengaroa Raki A Nama 1, Tekiona 3, i raro i Wahi XVIII o te Ture Whenua Maori, 1909.

REKUREIHANA NAMA 52.

TENEI te Poari Whenua Maori o te Takiwa Whenua Maori o Waiariki ka whakaatu ka tu he huinga o nga tangata no ratou a Paengaroa Raki A Nama 1, Tekiona 3, i runga i te whakahaerenga o Wahi XVIII o te Ture Whenua Maori, 1909, ki Rotorua a te Turei, te 9 o nga ra o Aperira, 1918, a te 10.30 o nga haora i te ata, hei whiriwhiri i te motini e whai ake nei:—

“Ko te tono a te Karauna kia hokona e ia te whenua tetahi wahi ranei me whakaae atu.”

I tūhia ki Rotorua i tenei te 9 o nga ra o Maehe, 1918.

T. H. WIRIHANA,
Perehitini.

Whakaaturanga ka tu he Huinga o nga Tangata no ratou a Pukaingataru B Nama 5B Poraka i raro i Wahi XVIII o te Ture Whenua Maori, 1909.

REKUREIHANA NAMA 52.

TENEI te Poari Whenua Maori o te Takiwa Whenua Maori o Waiariki ka whakaatu ka tu he huinga o nga tangata no ratou a Pukaingataru B Nama 5B, i runga i te whakahaerenga o Wahi XVIII o te Ture Whenua Maori, 1909, ki Rotorua a te Turei, te 9 o nga ra o Aperira, 1918, a te 10.30 o nga haora i te ata, hei whiriwhiri i te motini e whai ake nei:—

“Ko tetahi hoko e whakaorohia ana o te whenua ki a J. M. Ross me whakaae atu.”

I tūhia ki Rotorua i tenei te 9 o nga ra o Maehe, 1918.

T. H. WIRIHANA,
Perehitini.

Whakaaturanga ka tu he Huinga o nga Tangata no ratou a Paengaroa Raki C Nama 3A Poraka i raro i Wahi XVIII o te Ture Whenua Maori, 1909.

REKUREIHANA NAMA 52.

TENEI te Poari Whenua Maori o te Takiwa Whenua Maori o Waiariki ka whakaatu ka tu he huinga o nga tangata no ratou a Paengaroa Raki C Nama 3A Poraka, i runga i te whakahaerenga o Wahi XVIII o te Ture Whenua Maori, 1909, ki Rotorua a te Turei, te 9 o nga ra o Aperira, 1918, a te 10.30 o nga haora i te ata, hei whiriwhiri i te motini e whai ake nei:—

“Ko tetahi hoko e whakaorohia ana o te whenua ki a Ernest W. P. Matthews me whakaae atu.”

I tūhia ki Rotorua i tenei te 9 o nga ra o Maehe, 1918.

T. H. WIRIHANA,
Perehitini.

Whakaaturanga ka tu he Huinga o nga Tangata no ratou a Whakapoukorero Nama 4b Poraka i raro i Wahi XVIII o te Ture Whenua Maori, 1909.

REKUREIHANA NAMA 52.

"Ko tetahi riihi e whakaarohia ana o te whenua ki a George William Vaughan me whakaae atu."

I tuhia ki Rotorua i tenei te 9 o nga ra o Maehe, 1918.

T. H. WIRIHANA,
Perehitini.

TENEI te Poari Whenua Maori o te Takiwa Whenua Maori o Waiariki ka whakaatu ka tu he huinga o nga tangata no ratou a Whakapoukorero Nama 4b Poraka, i runga i te whakahaerenga o Wahi XVIII o te Ture Whenua Maori, 1909, ki Rotorua a te Turei, te 9 o nga ra o Aperira, 1918, a te 10.30 o nga haora i te ata, hei whiriwhiri i te motini e whai ake nei:

"Ko tetahi hoko e whakaarohia ana o te whenua ki a Owen James Hodge me whakaae atu."

I tuhia ki Rotorua i tenei te 9 o nga ra o Maehe, 1918.

T. H. WIRIHANA,
Perehitini.

Whakaaturanga ka tu he Huinga o nga Tangata no ratou a Whakapoukorero Nama 3 Poraka i raro i Wahi XVIII o te Ture Whenua Maori, 1909.

REKUREIHANA NAMA 52.

TENEI te Poari Whenua Maori o te Takiwa Whenua

Maori o Waiariki ka whakaatu ka tu he huinga o

nga tangata no ratou a Haroharo (Rotoiti Nama 12) Poraka,

i runga i te whakahaerenga o Wahi XVIII o te Ture Whenua

Maori, 1909, ki Rotorua a te Turei, te 9 o nga ra o Aperira,

1918, a te 10.30 o nga haora i te ata, hei whiriwhiri i te

motini e whai ake nei:

"Ko tetahi riihi e whakaarohia ana o te whenua ki a Michael O'Connor me whakaae atu."

I tuhia ki Rotorua i tenei te 9 o nga ra o Maehe, 1918.

T. H. WIRIHANA,
Perehitini.

Whakaaturanga ka tu he Huinga o nga Tangata no ratou a Whakapoukorero Nama 3 Poraka i raro i Wahi XVIII o te Ture Whenua Maori, 1909.

REKUREIHANA NAMA 52.

TENEI te Poari Whenua Maori o te Takiwa Whenua

Maori o Waiariki ka whakaatu ka tu he huinga o

nga tangata no ratou a Waione Poraka, i runga i te whaka-

haerenga o Wahi XVIII o te Ture Whenua Maori, 1909, ki

Rotorua a te Taite, te 11 o nga ra o Aperira, 1918, a te 10.30

o nga haora i te ata, hei whiriwhiri i te motini e whai ake

nei:

"Ko tetahi wahi o te moni reti a tau e puta mai ana i

te riihi o te poraka i runga ake nei me tuku mo nga mahi

o te whawhai i raro i nga whakahaerenga moni awhina i nga

hoa Maori."

I tuhia ki Rotorua i tenei te 9 o nga ra o Maehe, 1918.

T. H. WIRIHANA,
Perehitini.

Whakaaturanga ka tu he Huinga o nga Tangata no ratou a Tumu-Kaituna Nama 1 Poraka i raro i Wahi XVIII o te Ture Whenua Maori, 1909.

REKUREIHANA NAMA 52.

TENEI te Poari Whenua Maori o te Takiwa Whenua

Maori o Waiariki ka whakaatu ka tu he huinga o

nga tangata no ratou a Tumu-Kaituna Nama 1 Poraka, i runga

i te whakahaerenga o Wahi XVIII o te Ture Whenua Maori,

1909, ki Rotorua a te Turei, te 9 o nga ra o Aperira, 1918,

a te 10.30 o nga haora i te ata, hei whiriwhiri i te motini e

whai ake nei:

"Ko tetahi hoko e whakaarohia ana o tetahi wahanga o te

whenua ki a Broad me Ingram me whakaae atu."

I tuhia ki Rotorua i tenei te 9 o nga ra o Maehe, 1918.

T. H. WIRIHANA,
Perehitini.

Whakaaturanga ka tu he Huinga o nga Tangata no ratou a Whakapoukorero Nama 5b Nama 1 Poraka i raro i Wahi XVIII o te Ture Whenua Maori, 1909.

REKUREIHANA NAMA 52.

TENEI te Poari Whenua Maori o te Takiwa Whenua

Maori o Waiariki ka whakaatu ka tu he huinga o

nga tangata no ratou a Rotoiti Nama 5b Poraka, i runga

i te whakahaerenga o Wahi XVIII o te Ture Whenua Maori,

1909, ki Rotorua a te Taite, te 11 o nga ra o Aperira, 1918, a

te 10.30 o nga haora i te ata, hei whiriwhiri i te motini e

whai ake nei:

"Ko tetahi wahi o te moni reti a tau e puta mai ana i

te riihi o te poraka i runga ake nei me tuku mo nga mahi

o te whawhai i raro i nga whakahaerenga moni awhina i nga

hoa Maori."

I tuhia ki Rotorua i tenei te 9 o nga ra o Maehe, 1918.

T. H. WIRIHANA,
Perehitini.

Whakaaturanga ka tu he Huinga o nga Tangata no ratou a Okataina Nama 3 Poraka i raro i Wahi XVIII o te Ture Whenua Maori, 1909.

REKUREIHANA NAMA 52.

TENEI te Poari Whenua Maori o te Takiwa Whenua

Maori o Waiariki ka whakaatu ka tu he huinga o

nga tangata no ratou a Okataina Nama 3 Poraka, i runga

i te whakahaerenga o Wahi XVIII o te Ture Whenua Maori,

1909, ki Rotorua a te Taite, te 11 o nga ra o Aperira, 1918,

a te 10.30 o nga haora i te ata, hei whiriwhiri i te motini e

whai ake nei:

"Ko tetahi wahi o te moni reti a tau e puta mai ana i

te riihi o te poraka i runga ake nei me tuku mo nga mahi

o te whawhai i raro i nga whakahaerenga moni awhina i nga

hoa Maori."

I tuhia ki Rotorua i tenei te 9 o nga ra o Maehe, 1918.

T. H. WIRIHANA,
Perehitini.

Whakaaturanga ka tu he Huinga o nga Tangata no ratou a Whakapounakau Nama 7 Poraka i raro i Wahi XVIII o te Ture Whenua Maori, 1909.

REKUREIHANA NAMA 52.

TENEI te Poari Whenua Maori o te Takiwa Whenua

Maori o Waiariki ka whakaatu ka tu he huinga o

nga tangata no ratou a Whakapounakau Nama 7 Poraka, i runga

i te whakahaerenga o Wahi XVIII o te Ture Whenua Maori,

1909, ki Rotorua a te Turei, te 9 o nga ra o Aperira,

1918, a te 10.30 o nga haora i te ata, hei whiriwhiri i te

motini e whai ake nei:

"Ko tetahi wahi o te moni reti a tau e puta mai ana i

te riihi o te poraka i runga ake nei me tuku mo nga mahi

o te whawhai i raro i nga whakahaerenga moni awhina i nga

hoa Maori."

I tuhia ki Rotorua i tenei te 9 o nga ra o Maehe, 1918.

T. H. WIRIHANA,
Perehitini.

Whakaaturanga ka tu he Huinga o nga Tangata no ratou a Okataina Nama 9 Poraka i raro i Wahi XVIII o te Ture Whenua Maori, 1909.

REKUREIHANA NAMA 52.

TENEI te Poari Whenua Maori o te Takiwa Whenua Maori o Waiariki ka whakaatu ka tu he huinga o nga tangata no ratou a Okataina Nama 9 Poraka, i runga i te whakahaerenga o Wahi XVIII o te Ture Whenua Maori, 1909, ki Rotorua a te Taite, te 11 o nga ra o Aperira, 1918, a te 10.30 o nga haora i te ata, hei whiriwhiri i te motini e whai ake nei:

"Ko tetahi wahi o te moni reti a tau e puta mai ana i te rihi o te poraka i runga ake nei me tuku mo nga mahi o te whawhai i raro i nga whakahaerenga moni awhina i nga hoia Maori."

I tuhia ki Rotorua i tenei te 9 o nga ra o Mache, 1918.

T. H. WIRIHANA,
Perehitini.

Whakaaturanga ka tu he Huinga o nga Tangata no ratou a Paengaroa Raki D Nama 1c Poraka i raro i Wahi XVIII o te Ture Whenua Maori, 1909.

REKUREIHANA NAMA 52.

TENEI te Poari Whenua Maori o te Takiwa Whenua Maori o Waiariki ka whakaatu ka tu he huinga o nga tangata no ratou a Waione Nama 1b Poraka, i runga i te whakahaerenga o Wahi XVIII o te Ture Whenua Maori, 1909, ki Rotorua a te Taite, te 11 o nga ra o Aperira, 1918, a te 10.30 o nga haora i te ata, hei whiriwhiri i te motini e whai ake nei:

"Ko tetahi wahi o te moni reti a tau e puta mai ana i te rihi o te poraka i runga ake nei me tuku mo nga mahi o te whawhai i raro i nga whakahaerenga moni awhina i nga hoia Maori."

I tuhia ki Rotorua i tenei te 9 o nga ra o Mache, 1918.

T. H. WIRIHANA,
Perehitini.

Whakaaturanga ka tu he Huinga o nga Tangata no ratou a Waione Nama 3b Poraka i raro i Wahi XVIII o te Ture Whenua Maori, 1909.

REKUREIHANA NAMA 52.

TENEI te Poari Whenua Maori o te Takiwa Whenua Maori o Waiariki ka whakaatu ka tu he huinga o nga tangata no ratou a Waione Nama 3b Poraka, i runga i te whakahaerenga o Wahi XVIII o te Ture Whenua Maori, 1909, ki Rotorua a te Taite, te 11 o nga ra o Aperira, 1918, a te 10.30 o nga haora i te ata, hei whiriwhiri i te motini e whai ake nei:

"Ko tetahi wahi o te moni reti a tau e puta mai ana i te rihi o te poraka i runga ake nei me tuku mo nga mahi o te whawhai i raro i nga whakahaerenga moni awhina i nga hoia Maori."

I tuhia ki Rotorua i tenei te 9 o nga ra o Mache, 1918.

T. H. WIRIHANA,
Perehitini.

Whakaaturanga ka tu he Huinga o nga Tangata no ratou a Paengaroa Raki D Nama 1f Poraka i raro i Wahi XVIII o te Ture Whenua Maori, 1909.

REKUREIHANA NAMA 52.

TENEI te Poari Whenua Maori o te Takiwa Whenua Maori o Waiariki ka whakaatu ka tu he huinga o nga tangata no ratou a Paengaroa Raki D Nama 1f Poraka, i runga i te whakahaerenga o Wahi XVIII o te Ture Whenua Maori, 1909, ki Te Puke a te Turei, te 16 o nga ra o Aperira, 1918, a te 10 o nga haora i te ata, hei whiriwhiri i nga motini e whai ake nei:

"Ko tetahi rihi e whakaarohia ana o te whenua ki a A. Judd me whakaae atu; ara

"Ko tetahi hoko e whakaarohia ana o te whenua ki a A. Judd me whakaae atu."

I tuhia ki Rotorua i tenei te 9 o nga ra o Mache, 1918.

T. H. WIRIHANA,
Perehitini.

Whakaaturanga ka tu he Huinga o nga Tangata no ratou a Paengaroa Raki D Nama 1a Poraka i raro i Wahi XVIII o te Ture Whenua Maori, 1909.

REKUREIHANA NAMA 52.

TENEI te Poari Whenua Maori o te Takiwa Whenua Maori o Waiariki ka whakaatu ka tu he huinga o nga

tangata no ratou a Paengaroa Raki D Nama 1a Poraka, i runga i te whakahaerenga o Wahi XVIII o te Ture Whenua Maori, 1909, ki Te Puke a te Turei, te 16 o nga ra o Aperira, 1918, a te 10 o nga haora i te ata, hei whiriwhiri i te motini e whai ake nei:

"Ko tetahi wahi o te moni reti a tau e puta mai ana i te rihi o te poraka i runga ake nei me tuku mo nga mahi o te whawhai i raro i nga whakahaerenga moni awhina i nga hoia Maori."

I tuhia ki Rotorua i tenei te 9 o nga ra o Mache, 1918.

T. H. WIRIHANA,
Perehitini.

Whakaaturanga ka tu he Huinga o nga Tangata no ratou a Paengaroa Raki D Nama 1c Poraka i raro i Wahi XVIII o te Ture Whenua Maori, 1909.

REKUREIHANA NAMA 52.

TENEI te Poari Whenua Maori o te Takiwa Whenua Maori o Waiariki ka whakaatu ka tu he huinga o nga tangata no ratou a Paengaroa Raki D Nama 1c Poraka, i runga i te whakahaerenga o Wahi XVIII o te Ture Whenua Maori, 1909, ki Te Puke a te Turei, te 16 o nga ra o Aperira, 1918, a te 10 o nga haora i te ata, hei whiriwhiri i te motini e whai ake nei:

"Ko te tahi wahi o te moni reti a tau e puta mai ana i te rihi o te poraka i runga ake nei me tuku mo nga mahi o te whawhai i raro i nga whakahaerenga moni awhina i nga hoia Maori."

I tuhia ki Rotorua i tenei te 9 o nga ra o Mache, 1918.

T. H. WIRIHANA,
Perehitini.

Whakaaturanga ka tu he Huinga o nga Tangata no ratou a Omataroa Nama 5b Nama 2 Poraka i raro i Wahi XVIII o te Ture Whenua Maori, 1909.

REKUREIHANA NAMA 52.

TENEI te Poari Whenua Maori o te Takiwa Whenua Maori o Waiariki ka whakaatu ka tu he huinga o nga tangata no ratou a Omataroa Nama 5b Nama 2 Poraka, i runga i te whakahaerenga o Wahi XVIII o te Ture Whenua Maori, 1909, ki Te Teko a te Taite, te 18 o nga ra o Aperira, 1918, hei whiriwhiri i te motini e whai ake nei:

"Ko tetahi hoko e whakaarohia ana o te whenua ki a Charles J. Luxton me whakaae atu."

I tuhia ki Rotorua i tenei te 9 o nga ra o Mache, 1918.

T. H. WIRIHANA,
Perehitini.

Whakaaturanga ka tu he Huinga o nga Tangata no ratou a Omataroa Nama 8b Nama 3 Poraka i raro i Wahi XVIII o te Ture Whenua Maori, 1909.

REKUREIHANA NAMA 52.

TENEI te Poari Whenua Maori o te Takiwa Whenua Maori o Waiariki ka whakaatu ka tu he huinga o nga tangata no ratou a Omataroa Nama 8b Nama 3 Poraka, i runga i te whakahaerenga o Wahi XVIII o te Ture Whenua Maori, 1909, ki Te Teko a te Taite, te 18 o nga ra o Aperira, 1918, hei whiriwhiri i te motini e whai ake nei:

"Ko tetahi hoko e whakaarohia ana o te whenua ki a James McDonald me whakaae atu."

I tuhia ki Rotorua i tenei te 9 o nga ra o Mache, 1918.

T. H. WIRIHANA,
Perehitini.

Whakaaturanga ka tu he Huinga o nga Tangata no ratou a Waimana Rota 274 i raro i Wahi XVIII o te Ture Whenua Maori, 1909.

REKUREIHANA NAMA 52.

TENEI te Poari Whenua Maori o te Takiwa Whenua Maori o Waiariki ka whakaatu ka tu he huinga o nga tangata no ratou a Waimana Rota 274, i runga i te whakahaerenga o Wahi XVIII o te Ture Whenua Maori, 1909, ki Whakatane a te Hatarei, te 20 o nga ra o Aperira, 1918, a te 9 o nga haora i te ata, hei whiriwhiri i nga motini e whai ake nei:

"Ko tetahi hoko e whakaarohia ana o te whenua ki a James H. Finlay me whakaae atu; ara

"Ko tetahi rihi e whakaarohia ana o te whenua ki a James H. Finlay me whakaae atu."

I tuhia ki Rotorua i tenei te 9 o nga ra o Mache, 1918.

T. H. WIRIHANA,
Perehitini.

Whakaaturanga ka tu he Huinga o nga Tangata no ratou a Rangitaiki Nama 28b Nama 2e Poraka i raro i Wahi XVIII o te Ture Whenua Maori, 1909.

REKUREIHANA NAMA 52.

TENEI te Poari Whenua Maori o te Takiwa Whenua Maori o Waiariki ka whakaatu ka tu he huinga o nga tangata no ratou a Rangitaiki Nama 28b Nama 2e Poraka, i runga i te whakahaerenga o Wahi XVIII o te Ture Whenua Maori, 1909, ki Whakatane a te Hatarei, te 20 o nga ra o Aperira, 1918, a te 9 o nga haora i te ata hei whiriwhiri i te motini e whai ake nei :—

“ Ko tetahi riihi e whakaarohia ana o te whenua ki a Wilfred L. Mills me whakaae atu.”

I tuhia ki Rotorua i tenei te 9 o nga ra o Maehe, 1918.

T. H. WIRIHANA,
Perehitini.

Whakaaturanga ka tu he Huinga o nga Tangata no ratou a Rangitaiki Nama 38b Nama 3y Poraka i raro i Wahi XVIII o te Ture Whenua Maori, 1909.

REKUREIHANA NAMA 52.

TENEI te Poari Whenua Maori o te Takiwa Whenua Maori o Waiariki ka whakaatu ka tu he huinga o nga tangata no ratou a Rangitaiki Nama 38b Nama 3y Poraka, i runga i te whakahaerenga o Wahi XVIII o te Ture Whenua Maori, 1909, ki Whakatane a te Hatarei, te 20 o nga ra o Aperira, 1918, a te 9 o nga haora i te ata, hei whiriwhiri i te motini e whai ake nei :—

“ Ko tetahi hoko e whakaarohia ana o te whenua ki a Denis W. Kirk me whakaae atu.”

I tuhia ki Rotorua i tenei te 9 o nga ra o Maehe, 1918.

T. H. WIRIHANA,
Perehitini.

Whakaaturanga ka tu he Huinga o nga Tangata no ratou a Rangitaiki 32d Nama 2 i raro i Wahi XVIII o te Ture Whenua Maori, 1909.

REKUREIHANA NAMA 52.

TENEI te Poari Whenua Maori o te Takiwa Whenua Maori o Waiariki ka whakaatu ka tu he huinga o nga tangata no ratou a Rangitaiki 32d Nama 2, i runga i te whakahaerenga o Wahi XVIII o te Ture Whenua Maori, 1909, ki Whakatane a te Hatarei, te 20 o nga ra o Aperira, 1918, a te 9 o nga haora i te ata, hei whiriwhiri i te motini e whai ake nei :—

“ Ko tetahi hoko e whakaarohia ana o etahi wahanga o te whenua ki a William Phillips me whakaae atu.”

I tuhia ki Rotorua i tenei te 9 o nga ra o Maehe, 1918.

T. H. WIRIHANA,
Perehitini.

Whakaaturanga ka tu he Huinga o nga Tangata no ratou a Opape Nama 6j Nama 2 Poraka i raro i Wahi XVIII o te Ture Whenua Maori, 1909.

REKUREIHANA NAMA 52.

TENEI te Poari Whenua Maori o te Takiwa Whenua Maori o Waiariki ka whakaatu ka tu he huinga o nga tangata no ratou a Opape Nama 6j Nama 2 Poraka, i runga i te whakahaerenga o Wahi XVIII o te Ture Whenua Maori, 1909, ki Ooptiki a te Mane, te 22 o nga ra o Aperira, 1918, a te 10.30 o nga haora i te ata, hei whiriwhiri i te motini e whai ake nei :—

“ Ko tetahi riihi e whakaarohia ana o te whenua ki a Amelia D. McDonnell me whakaae atu.”

I tuhia ki Rotorua i tenei te 9 o nga ra o Maehe, 1918.

T. H. WIRIHANA,
Perehitini.

Whakaaturanga ka tu he Huinga o nga Tangata no ratou a Maungaroa Nama 2 Poraka i raro i Wahi XVIII o te Ture Whenua Maori, 1909.

REKUREIHANA NAMA 52.

TENEI te Poari Whenua Maori o te Takiwa Whenua Maori o Waiariki ka whakaatu ka tu he huinga o nga tangata no ratou a Maungaroa Nama 2 Poraka, i runga i te whakahaerenga o Wahi XVIII o te Ture Whenua Maori, 1909, ki Te Kaha a te Turei, te 23 o nga ra o Aperira, 1918, hei whiriwhiri i te motini e whai ake nei :—

“ Ko tetahi riihi e whakaarohia ana o te whenua ki a Herewini Piripi raua ko Whakarau Ilatiwira me whakaae atu.”

I tuhia ki Rotorua i tenei te 9 o nga ra o Maehe, 1918.

T. H. WIRIHANA,
Perehitini.

Whakaaturanga ka tu he Huinga o nga Tangata no ratou a Karaka Nama 2 Poraka i raro i Wahi XVIII o te Ture Whenua Maori, 1909.

REKUREIHANA NAMA 52.

TENEI te Poari Whenua Maori o te Takiwa Whenua Maori o Waiariki ka whakaatu ka tu he huinga o nga tangata no ratou a Karaka Nama 2 Poraka, i runga i te whakahaerenga o Wahi XVIII o te Ture Whenua Maori, 1909, ki Omaio a te Wenerei, te 24 o nga ra o Aperira, 1918, hei whiriwhiri i te motini e whai ake nei :—

“ Ko tetahi wahi o te moni reti a tau e puta mai ana i te riihi o te poraka i runga ake nei me tuku mo nga mahi o te whawhai i raro i nga whakahaerenga moni awhina i nga hoia Maori.”

I tuhia ki Rotorua i tenei te 9 o nga ra o Maehe, 1918.

T. H. WIRIHANA,
Perehitini.

Whakaaturanga ka tu he Huinga o nga Tangata no ratou a Ohotu Nama 2b Poraka i raro i Wahi XVIII o te Ture Whenua Maori, 1909.

REKUREIHANA NAMA 52.

TENEI te Poari Whenua Maori o te Takiwa Whenua Maori o Waiariki ka whakaatu ka tu he huinga o nga tangata no ratou a Ohotu Nama 2b Poraka, i runga i te whakahaerenga o Wahi XVIII o te Ture Whenua Maori, 1909, ki Omaio a te Wenerei, te 24 o nga ra o Aperira, 1918, hei whiriwhiri i te motini e whai ake nei :—

“ Ko tetahi wahi o te moni reti a tau e puta mai ana i te riihi o te poraka i runga ake nei me tuku mo nga mahi o te whawhai i raro i nga whakahaerenga moni awhina i nga hoia Maori.”

I tuhia ki Rotorua i tenei te 9 o nga ra o Maehe, 1918.

T. H. WIRIHANA,
Perehitini.

Whakaaturanga ka tu he Huinga o nga Tangata no ratou a Mangaroa Poraka i raro i Wahi XVIII o te Ture Whenua Maori, 1909.

REKUREIHANA NAMA 52.

TENEI te Poari Whenua Maori o te Takiwa Whenua Maori o Waiariki ka whakaatu ka tu he huinga o nga tangata no ratou a Mangaroa Poraka, i runga i te whakahaerenga o Wahi XVIII o te Ture Whenua Maori, 1909, ki Omaio a te Wenerei, te 24 o nga ra o Aperira, 1918, hei whiriwhiri i te motini e whai ake nei :—

“ Ko tetahi wahi o te moni reti a tau e puta mai ana i te riihi o te poraka i runga ake nei me tuku mo nga mahi o te whawhai i raro i nga whakahaerenga moni awhina i nga hoia Maori.”

I tuhia ki Rotorua i tenei te 9 o nga ra o Maehe, 1918.

T. H. WIRIHANA,
Perehitini.

Whakaaturanga ka tu he Huinga o nga Tangata no ratou a Matapapa Nama 2a Nama 2c Poraka i raro i Wahi XVIII o te Ture Whenua Maori, 1909.

REKUREIHANA NAMA 52.

TENEI te Poari Whenua Maori o te Takiwa Whenua Maori o Waiariki ka whakaatu ka tu he huinga o nga tangata no ratou a Matapapa Nama 2a Nama 2c Poraka, i runga i te whakahaerenga o Wahi XVIII o te Ture Whenua Maori, 1909, ki Raukokore a te Taite, te 25 o nga ra o Aperira, 1918, hei whiriwhiri i te motini e whai ake nei :—

“ Ko tetahi riihi o whakaarohia ana o te whenua ki a James Walker, tamaiti, me whakaae atu.”

I tuhia ki Rotorua i tenei te 9 o nga ra o Maehe, 1918.

T. H. WIRIHANA,
Perehitini.

Whakaaturanga ka tu he Huinga o nga Tangata no ratou a Okataina Nama 4 Poraka i raro i Wahi XVIII o te Ture Whenua Maori, 1909.

REKUREIHANA NAMA 52

TENEI te Poari Whenua Maori o te Takiwa Whenua Maori o Waiariki ka whakaatu ka tu he huinga o nga tangata no ratou a Okataina Nama 4 Poraka, i runga i te whakahaerenga o Wahi XVIII o te Ture Whenua Maori, 1909, ki Rotorua a te Taite, te 11 o nga ra o Aperira, 1918, a te 10.30 o nga haora i te ata, hei whiriwhiri i te motini e whai ake nei:—

“ Ko tetahi wahi o te moni reti a tau e puta mai ana i te rihi o te poraka i runga ake nei me tuku mo nga inahi o te whawhai i raro i nga whakahaerenga moni awhina i nga hoia Maori.”

I tuhia ki Rotorua i tenei te 9 o nga ra o Maehe, 1918.

T. H. WIRIHANA,
Perehitini.

Whakaaturanga ka tu he Huinga o nga Tangata no ratou a Pokohu B Nama 3b Poraka i raro i Wahi XVIII o te Ture Whenua Maori, 1909.

REKUREIHANA NAMA 52.

TENEI te Poari Whenua Maori o te Takiwa Whenua Maori o Waiariki ka whakaatu ka tu he huinga o nga tangata no ratou a Pokohu B Nama 3b Poraka, i runga i te whakahaerenga o Wahi XVIII o te Ture Whenua Maori, 1909, ki Matata a te Weneroi, te 17 o nga ra o Aperira, 1918, hei whiriwhiri i te motini e whai ake nei:—

“ Ko tetahi hoko e whakaarohipa ana o te whenua ki a Isabella Y. Grieve me whakaae atu.”

I tuhia ki Rotorua i tenei te 9 o nga ra o Maehe, 1918.

T. H. WIRIHANA,
Perehitini.

Whakaaturanga ka tu he Huinga o nga Tangata no ratou a Horowhenua XIb 42 i raro i Wahi XVIII o te Ture Whenua Maori, 1909.

REKUREIHANA NAMA 52.

TENEI te Poari Whenua Maori o te Takiwa Whenua Maori o Ikaroa ka whakaatu kua karangatia ka tu he huinga o nga tangata no ratou a Horowhenua XIb 42, i runga i te whakahaerenga o Wahi XVIII o te Ture Whenua Maori, 1909, ki Rewini a te Turei, te 16 o nga ra o Aperira, 1918, a te 12 o nga haora i te awatea, hei whiriwhiri i te motini e whai ake nei:—

“ Me whakaae kia honoka ki a Frank Ernest Parker raua ko William Barrett McIntosh, mo te moni e rite ana ki te wariu a te Kawanatanga, katoa to wahi ki te taha tonga o Hoki Awa o te whenua e mau nei tona ingoa i runga ake nei.”

I tuhia ki Poneke i tenei te 13 o nga ra o Maehe, 1918.

R. N. TEONE,
Perehitini.

WHAKAATURANGA I NGA TIKANGA E URU AI TE MAORI HEI HOIA.

WHAKAMARANA KI NGA MAORI E HIAHIA ANA KIA URU HEI HOIA.

(1.) Te Rite o te Whakauru.

ME tono ki te Recruiting Officer, a mana e tubituhi nga kupu mo roto i te Kaari Rehitatanga e tuku atu ki te Tari mo te Whawhai. Kia tae atu te kupu a te Tari kia haore te tangata e whakauru ana i a ia kia tirohia e te takuta, hei reira ra ano ia whakareire ai i tana mahi i whiwhi oranga ai ia mona.

(2.) Tirohanga e te Takuta.

A tona wa ka tae atu he kaari ki te tangata e whakauru ana hei hoia hei whakaatu ki a ia i te taima me fe kainga e tirohia ai ia e te takuta. Ki te paahitia ia ka tukuna atu ia i reira tonu ki te puni hoia (camp).

(3.) Ki te Hikitia te Kainga Noho.

Ki te baere te tangata e whakauru ana hei hoia ki tetahi atu kainga noho ai, me whakaatu mai e ia ki te Tari te ingoa o te kainga. Ki te haere ia ki tetahi atu takiwa me rehita ia ki taua takiwa.

(4.) Nga Tikanga o te Whakauru.

Ki te uru te tangata ka mau tonu ia hei hoia a mutu noa te whawhai a tae noa ki te wa e hoki mai ai ia ki Niu Tirenia itatinga ai.

(5.) Te Oati ki te Kingi.

Ko ia hoia me oti i te Oati Piri Pono ki te Kingi, a me haina rawa i te pukapuka pera kua oti to whakarite.

(6.) Etahi Tikanga.

Ko te pakeke o te tangata hei te rua tekau tau tae atu ki te wha tekau tau.

Ko te teitei o te tangata kaua e poto iho i te 5 putu 4 inihi. Ko te taumaha kaua e nuku atu i te tekau ma toru toone. Me tangata totika mo te whawhai.

(7.) Tirohanga e te Takuta.

Ko te titiro a te takuta he kowhiti i nga tangata maia, tangata ora, e rite ana mo te whawhai, ara i nga mea kaore he mate o te tinana, o nga karu, o nga taringa; kaore he whaturama, kaore he hukiki, a e ora ana nga niho hei ngangau i ana kai.

(8.) Nga Pu me nga Kakahu.

Ma te Kawanatanga o Niu Tironi e whakarite, kaore he utu.

(9.) Ko te Utu mo te Hoia.

Ko te utu mo nga hoia e uru ana ki te *Expeditionary Force* i te marama tuatahi i te puni (camp) ko te utu ano e utua nei ki nga hoia o te *Territorial Force*, ara kia 4s. i te ra mo te paraiwete. Ko tenei moni ka whakaputaina ki ia hoia i ia tekau ra i ia tekau ma rima ra ranei.

Ka pau te marama tuatahi ka whakanukuhia ake te moni kia rite ki te moni e utua ana ki nga hoia o te *Expeditionary Force*, ara kia 5s. i te ra mo te paraiwete. Ka tangohia i roto i tenei moni nga moni e whakaritea e te hoia kia utua i tetahi atu tangata.

Ina eke ki runga ki te kaipuke hari i nga hoia ki te whawhai, e 2s. tonu te moni mo te ra e whakaputaina, ko te toenga, ara to 3s. i te ra, mehemea kaore ano i whakaritea e te hoia kia utua ki tetahi atu, ka puritia taihoa e whakaputu ki tauta hoia, ara kia tiaatingia ra ano ia, kia hoki mai ra ano ranei ki Niu Tiren; ki te mate te hoia ka whakaputaina tauta moni ki tona uri tata i runga i te ture.

(10.) Kereeme a nga Whanaunga tata mo tetahi Oranga.

Ina tae ia hoia ki te puni (camp) me haina ia i tetahi pukapuka whakamana i te Tari mo te Whawhai ki te tango i tetahi taha o tana moni kua whakatorea ra, i te hawhe ranei o tana moni, hei oranga, ina tonoa, mo ona whanaunga tata e noho kore oranga ana. “Whamere” tona tikanga ko te wahine, ko nga matua, ko nga tamariki ranei a taura hoia, ko tetahi tangata ranei i whakataua ki a ia, a muri atu ranei whakataua ai ki a ia, tetahi ota-oranga i raro i te Ture mo nga Tangata Rawakore, 1910.

CONTENTS.

LANDS—	PAGE
Proclaiming Native Land to be Crown Land	155-156
Extending Prohibition of Alienation of certain Native Land other than Alienation in favour of the Crown	156-158
Declaring Land to be no longer subject to Part XIV of the Native Land Act, 1909	158-159
Taking Land for Scenic Purposes	159
NOTICES—	
Declaration of Poll, Southern Maori Electorate ..	159
Sittings of the Native Land Court at—	
Grahamstown	159-164
Kohukohu	164-167
Masterton	168-169
Hastings	169-172
Kakahi	173-174
Meetings of Assembled Owners—	
Waiariki District	175-179
Ikaroa District	179
Instructions to Maoria desiring to enlist: How to do so	179